
Televizory

Drahý luxus,
levný standard
14

**Extra panenské
olivové oleje**

Rozpačitý pozdrav
Středomoří
06

Myčky nádobí

Nedokonalé umytí
25

Zimní pneu

Palivo příliš
neušetří
38

Běžecské bundy

Odolají větru, dešti
32

79 Kč

Extra panenské olivové oleje

dTest na internetu

Neocenitelný zdroj informací

Na webech www.dtest.cz a www.dtest.sk naleznete mnohem víc, než se vejde na stránky časopisu. Kromě kompletních a rozšířených výsledků testů nabízí užitečné a praktické informace, které se hodí nejen při nákupu. Jak najít to, co hledáte?

■ **Testy:** aktuální výsledky testovaných výrobků, interaktivní databáze umožňující jejich srovnání a kompletní články s testy.

■ **Jak vybírat:** průvodce chytrým a bezpečným nákupem. Poradí, jak vybrat vše, od kočárku až po nejvýhodnější mobilní tarif.

■ **Bezpečnost výrobků:** pravidelně aktualizovaná databáze nebezpečných výrobků na evropském i domácím trhu. Vyvarujte se těm nebezpečným.

■ **Spotřebitelská poradna:** vše z oblasti spotřebitelských práv, od reklamace až po uzavření nájemní smlouvy. V poradně najdete vzorové dopisy i databáze advokátů a soudních znalců.

■ **Články:** vše z časopisu i webu pěkně pohromadě.

Pokud hledáte konkrétní výrobek nebo informaci, využijte vyhledávací okno v záhlaví webových stránek.

Pokud máte dotazy nebo podněty k naší práci, můžete nás oslovit přes kontaktní formulář, který najdete v záložce „O nás“ nebo v patičce webu.

Úplné texty článků a výsledky testů jsou na www.dtest.cz a www.dtest.sk k dispozici přihlášeným předplatitelům. Pokud jste předplatiteli časopisu dTest a neznáte své přihlašovací heslo, kontaktujte nás telefonicky na čísle 241 404 922. Chcete-li si objednat předplatné, můžete tak učinit na adrese www.dtest.cz/predplatne.

06

14

25

32

Obsah

Testy

Extra panenské olivové oleje

Rozpačitý
pozdrav Středomoří
06

Televizory

Drahý luxus, levný standard
14

Myčky nádobí

Nedokonalé umytí
25

Běžecské bundy

Odolají větru, dešti
32

Seriál

Ze světa vitamínů a minerálů

46

Informační servis

Jak předejít problémům s řemeslníky

48

Milí čtenáři

Měla jsem tehdy velké oči. Představovala jsem si, jak chytré troubě zadám, že v jejích útrohách se nachází třeba vepřová pečeně nebo vánočka nebo lasagne, natukám na displeji, jakou to má váhu a ona sama si vše spočítá a dá se do práce. Pak na mě zapípá, že je hotovo. Už jsem se viděla, jak servíruji velmi jemnou a šťavnatou pečeně připravenou při nízkoteplotním pečení, rybu, brambory, rýži či těstoviny zpracované horkou párou bílo, jak gratinuji a zapékám v turbo grilu a na tousty zásadně používám velkoplošný gril, smažím v horké páře interval a párou interval plus obšťastňuji pokrmy s vysokým obsahem vlhkosti...

To všechno jsem si představovala a stejně jsem skončila u vrchního a spodního ohřevu s občasným použitím horkého vzduchu. Zbytek je železná košile, kterou jsem nedokázala překonat.

A táhne se se mnou u všech mých domácích pomocníků. Z programů pračky, byt nabízí jen ty základní, používám dva, u myčky z nabídky čtyř dokonce jen jeden. I u vysavače jedna funkce ležící léta letoucí ladem. Bláhově jsem si myslela, že si budu koberce čistit sama. Vyzkoušela jsem to dvakrát, a když jsem poznala, jaká je to dřina a kolik času ztratím, vzdala jsem to a raději si čas od času čištění koberců objednala.

Nepokoušela jsem se spočítat, a vlastně by to ani moc nešlo, kolik peněz jsem zbytečně vyhodila za nevyužívané funkce svých spotřebičů. Od doby, kdy jsem si je pořizovala, uplynulo dost času. Nyní v obchodech najdete vedle standardních pomocníků do domácnosti i ty supermoderní s nabídkou rozličných funkcí. Zvažujte pečlivě, kterým dáte přednost, přemýšlejte, zda opravdu budete využívat vše, co vám nabízí. A vždy mějte na paměti, že nic není zadarmo. Ani u spotřebičů.

U. Š. Zm.

d
Test

10. vydání měsíčníku dTest připravili:

Ida Rozová, Václav Beneš, Jan Hroudka, Alice Othrhová, Lukáš Zelenský,

Jana Fialová, Martin Vágnar, PA (foto), Jiří Novák (ilustrace).

dTest, vydavatel Občanské sdružení spotřebitelů TEST, IČ: 45770760,

se sídlem Moskevská 415/1, 101 00 Praha 10-Vršovice.

Šéfredaktorka JUDr. Ida Rozová,

Grafický koncept a layout Olga Benešová (Side2), www.side2.cz.

Technické zpracování Elena Selivanová, Revoluze 1575/2, Praha 4.

Text: Moravíapress a.s. Informace o předplatném podě a objednávky přijímá

TEST, Černomátská 419/10, 101 00 Praha 10-Vršovice, tel.: 241 404 922,

fax: 241 406 933, e-mail: dtest@dtest.cz. Distribuce: PNS, a.s. (ČP) a Magnet

Press Slovakia (SR). Správa distribuce: STRAPER s.r.o. (straper.cz).

dTest je zahrnut v monitoringu médií Anopress IT.

Přesák zapovězen.

Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha

č. 3105/1054.

MK ČR E 6876 Na druhou stranu použít ilustrační foto.

ISSN 1210-731X

Toto vydání vychází 2. 10. 2012

© Občanské sdružení spotřebitelů TEST, Praha

Evropské spotřebitelské centrum Problémy při nákupech on-line

Nedoručení zboží při nákupu přes internet, nevyřízená reklamace, potíže s odstoupením od smlouvy bez udání důvodu nebo doručení jiného či vadného zboží. Právě to jsou časté problémy, které pomáhá řešit síť Evropských spotřebitelských center v případech, kdy je obchodník z jiné země EU.

Lidé samozřejmě nakupují hlavně v e-shopech se sídlem v jejich domovských státech, přeshraničně nakupuje online jen zhruba 23 % občanů EU. Čerstvá Zpráva sítě ESC o internetovém nakupování v EU v letech 2010–2011 ukazuje, jaké problémy s jakými výrobky či službami se nejčastěji objevují právě při nákupech u obchodníků z jiných zemí EU, Norska nebo Islandu.

Největší podíl ze všech stížností spojených s on-line nákupem, které síť ESC přímo pomáhala mimosoudní cestou řešit, tvořily problémy s doručením zboží a v téměř třetině případů šlo o vady výrobku nebo o výrobky, které nebyly v souladu s objednávkou. Dále se jednalo o potíže se zbožím či službou, které si buď spotřebitelé neobjednali, či které způsobily škodu nebo které prodejci odmítli prodat nebo poskytnout. Pokud jde o případy podvodů, ty síť ESC nemůže pomáhat řešit, a proto spotřebitelům pouze radí, jak dále postupovat.

Stížnosti registrované v síti ESC se nejvíce týkaly audiovizuální techniky (televize, přehrávače, fotoaparáty, kamery atd.) a informační techniky (počítače, tiskárny atd.), trávení volného času (on-line hry, hračky, sportovní vybavení apod.), rekreačních a kulturních služeb (nákup vstupenek, služby ve sportu, hazardní hry na internetu), oblečení, nákupu vozidel a bicyklů, mobilních telefonů.

Podle údajů Eurostatu mají lidé (vedle bezpečnosti platby a ochrany soukromí) největší obavy z doručení či vrácení zboží a následného vrácení peněz; síť ESC ovšem loni provedla tajný test evropských e-shopů a při přeshraničním nakupování zjistila, že zboží bylo doručeno v 94 % případů a že v 99 % případů bylo zboží v souladu s objednávkou. Což je jistě důvod k optimismu a minimálně k vyzkoušení výhod, které nabízí jednotný evropský trh, jako je možnost hledání nižších cen a vyšší kvality zboží i služeb.

Evropské spotřebitelské centrum (ESC) poskytuje spotřebitelům informace o jejich právech na jednotném evropském trhu. Právníci ESC bezplatně pomáhají spotřebitelům řešit jejich problémy s obchodníky z jiných zemí EU, Norska či Islandu.

www.dtest.cz

Ať trávíte dovolenou chozením po kopcovitých obutí ve vítěze testu trekingové obuvi nebo odpočinkem u vody, nikdy se nezapomenete namazat vhodným opalovacím přípravkem. Na vašem zdraví i zdraví vaší rodiny vám záleží, proto se zajímáte o nejnovější poznatky z testu dětských autosedaček a pravidelně kontrolujete databázi nebezpečných výrobků. Před dovolenou v zahraničí si zkontrolujete nastavení roamingu, a když už jste u toho, proč se nepodívat na kalkulačku tarifů, zda by se nenašel nějaký obecně vhodnější mobilní tarif, s nímž byste si třeba lépe užili chytrého telefonu, který jste se rozhodli si na léto pořídit. Patříte-li k ženské části populace, chcete i v létě dobře vypadat, což se neobejde bez kvalitního oholení nohou a podpaží a péče o vlasy. Pokud přes veškerou opatrnost při dovolené narazíte na nějaký šlendrián či se někdo pokusí krátiť vaše spotřebitelská práva, kontaktujte spotřebitelskou poradnu...

Takový příběh o vás, našich čtenářích a čtenářkách, napsala statistika návštěvnosti webových stránek dTestu v červenci a srpnu. Věříme, že i příběh podzimních měsíců bude díky vám plný důkazů o informovanosti, ohezetnosti a aktivitě spotřebitelů.

Top 10

1. test opalovacích přípravků 2012
2. nebezpečné výrobky
3. kalkulačka mobilních tarifů
4. test trekingové obuvi 2012
5. spotřebitelská poradna
6. test chytrých telefonů 2012, II
7. test dětských autosedaček 2012
8. test šamponů pro barvené vlasy 2012
9. test pracích koulí a mýdlových ořechů 2012
10. test dámských holicích strojků 2012

Zpracováno podle statistik návštěvnosti stránek www.dtest.cz za období červenec–srpen 2012.

Kontakty na ESC pro ČR: adresa: Štěpánská 15, 120 00 Praha 2
e-mail: esc@cci.cz telefon: 296 366 155
www.evropskyspotrebitel.cz

Nové triky na předváděcích akcích

Neuplynuly ani tři měsíce od novely občanského zákoníku, která měla chránit seniory na předváděcích akcích, a prodejci se už snaží právními kličkami zákazy obejít. Novela odstranila zneužívanou výjimku o sjednání osobní návštěvy, kterou obchodníci na předváděcích akcích a podomní prodejci zbavovali spotřebitele možnosti odstoupit od smlouvy. Poslaneckou iniciativou se ale objevila výjimka jiná, která má chránit opraváře domácích spotřebičů. Nově platí, že dojde-li k opravě a úpravě věci provedené v místě určeném spotřebitelem, nelze od smlouvy odstoupit.

Právní poradci časopisu dTest upozorňovali poslance, že jakákoliv výjimka bude zneužívána. A stalo se. Nepoctivci rychle přišli na nový způsob, kterým získávají peníze převážně od seniorů. Již si nesjednávají (často fiktivní) návštěvy u spotřebitele, ale nechávají ho podepsat kromě kupní smlouvy i smlouvu o úpravě a opravě zakoupených věcí. Samozřejmě nic neopravují a spoléhají se, že se schovají za výjimku a nebudou muset spotřebiteli, který by chtěl od smlouvy do 14 dnů od jejího podpisu odstoupit, vracet peníze. Nemají ale pravdu, neboť smlouva nebo její část, která obchází zákon, je neplatná.

1 Pracovníci poradenské linky dTestu 299 149 009 jsou připraveni podvečeným spotřebitelům poradit, jak postupovat.

V zdravém těle zdravý tuk

Pověst zdravého „omastku“ provází olivový olej už dávno, ale teprve v 21. století odborníci v USA a posléze i v Evropské unii našli vědecké důkazy, které tuto pověst potvrzují. V USA se na láhvích s olivovým olejem smí už osm let psát, že konzumace tohoto oleje prospívá lidskému zdraví, v členských státech Evropské unie to bude povoleno od letošního 14. prosince. Kdo však porovná text na amerických etiketách s tím, co bude stát na etiketách pro spotřebitele v EU, nutně zaváhá, zda tu jde o tutéž potravinu, tedy olivový olej. Tak odlišná jsou v něm uvedená fakta i argumenty.

Klíčovou otázkou je už to, kolik olivového oleje sníst, aby to na naše zdraví mělo kýžený příznivý vliv. Odborné názory na obou stranách Atlantiku se různí jak co do množství zkonsumovaného oleje, tak co do účinků na tělesné funkce. Zatímco Američan by měl olivového oleje přijmout 23 g denně, aby tím snížil riziko kardiovaskulárních onemocnění, občanovi EU by mělo postačit 20 g za den a přispěje tím k ochraně svých krevních lipidů před oxidativním stresem. Ameri-

čanům mají žádoucí zdravotní prospěch zajistit mononenasycené mastné kyseliny v olivovém oleji, občanům EU polyfenoly z olivového oleje.

Gram sem, gram tam, řeklo by se. Kdyby ovšem autory textů se zdravotním tvrzením stran olivového oleje nebyly účtyhodné instituce. V USA vzešel z Federálního úřadu pro potraviny a léčiva (FDA). V EU ho sestavil Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) a souhlasem posvětila Komise ve svém Nařízení č. 432/2012 o zdravotních tvrzeních při označování potravin.

Kdo nerad olivový olej, může chroupat vlašské ořechy. Přispívají k lepší pružnosti krevních cév, jak to stojí ve zmíněném unijním nařízení, a jak to budou smět od 14. prosince uvádět výrobci potravin v EU na etiketách s balením ořechů. Denní dávka činí 30 g, v USA však k obdobnému účinku potřebují 42,5 g, což pro tamní potravináře schválil federální úřad FDA. Jiný kraj, jiný mrav. A pak vězte etiketám... Jenže, kdo by nechtěl být zdravý, když k tomu stačí tak málo, tedy konzumace potravin se správným složením tuků.

testy dTestu na Radiožurnálu

Z telefonické poradny

V současné době ukončuji smlouvu s poskytovatelem internetu. Vždy jsem hradila všechna vyúčtování, přesto bych měla ráda v ruce doklad o tom, že mu nic nedlužím. Mám právo něco takového žádat?
Kamila V.

Ano, máte. Požádejte písemně poskytovatele o potvrzení skutečnosti, že po celou dobu trvání vaší účastnické smlouvy byly všechny jím vystavené faktury řádně a včas uhrazeny. Současně jej vyzvěte, aby sdělil, zda vůči vám eviduje jiné nesplněné závazky, které případně mohly být i postoupeny třetí osobě. Kopii dopisu spolu s dodacími listky bezpečně uschovejte pro případ, že by se někdo v budoucnu snažil vymáhat po vás neznámé částky ze zrušené smlouvy. Pokud vás poskytovatel přes výzvu nevyrozuměl, jde to k jeho tíži, a vy nemůžete být v prodlení s jakoukoli úhradou.

1 Telefonická poradna pro spotřebitele je k dispozici ve všední dny od 9 do 17 hodin na telefonním čísle 299 149 009.

Test

Extra panenské olivové oleje

České vyznavače středomořské stravy náš test olivového oleje příliš nepotěší, ačkoli jsme sáhli mezi to nejlepší, co český trh nabízí. Koupili jsme 17 olejů s označením extra panenský, což jsou olivové oleje výběrové jakosti. Smí do nich přijít jen prvotřídní olivy, ale ne vždy se v testu potvrdilo, že tomu tak opravdu je. Například v extra panenském bio olivovém oleji pro děti Basso laboratoř odhalila zbytky dávno zakázaného insekticidního přípravku DDT. U sedmi ze 17 výrobků nebyl doložen původ oliv, a to je obcházení Prováděcího nařízení Komise (EU) č. 29/2012 o obchodních normách pro olivový olej.

Rozpačitý pozdrav Středomoří

d dobrá rada

Tekuté zlato, jak je olivový olej na zíván, doprovází lidstvo celou jeho historií. Nařízení týkající se obchodu s olivovým olejem byla už obsažena v nejstarším dochovaném zákoníku (cca 1686 př.n.l.) – kodexu krále starobabylonské říše Chammurapiho a staří Římané měli dokonce stanovenou pětiúrovňovou stupnici kvality. U nás se olivový olej v minulosti takřka nekonzumoval, zato v posledních letech zájem zejména o extra panenský neustále roste. Na prvních třech místech našeho testu se umístily extra panenské oleje, jejichž země původu je Španělsko. Shodné celkové hodnocení si odnášejí **albert Quality / Extra Virgin olivový olej** (dobře, 10 Kč/100 ml) a **Kaiser Franz Josef, Exclusive Extra Virgin Spanish Olive Oil** (dobře, 14 Kč/100 ml), třetíci doplňuje o něco dražší **Tesco Extra Virgin Olive Oil** (dobře, 16 Kč/100 ml). Dobrou zprávou je, že první tři oleje patří k těm nejlevnějším v testu. Dáváte-li přednost oleji s vyšší intenzitou hořké chuti, věnujte pozornost značce **Olitalia Olio Extra Vergine di Oliva** (dobře, 27 Kč/100 ml).

Zdálo by se, že v 21. století vyšlo panenství z módy, ale ve světě olivových olejů je tomu právě naopak. Nejvíce ceněný je extra panenský získaný za studena mechanickým oddělením šťávy z nejvyšší kvality oliv, které nesmí být poškozené ani přezrálé. Jsou ale všechny „extrapanny“ v českých regálech tak neposkvrněné, jak to ukládají přesné a přísné unijní obchodní normy? Olivový olej se v EU musí označovat a prodávat podle jednotných pravidel, aby byli spotřebitelé chráněni před jeho falšovatelé.

Nesrovnalosti jsme našli ještě dřív, než pracovníci laboratoře otevřeli láhve s testovaným olejem a nalili ho do zkumavek. U sedmi ze 17 výrobků nebyla uvedena země původu, která se u extra panenských olivových olejů musí povinně uvádět na etiketě. Spotřebitel se z tohoto údaje musí dovědět, kde byl olej vylisován a odkud pocházejí olivy, aby se mohl při výběru kvalifikovaně rozhodnout. Ne vždy se totiž olej lisuje v té samé zemi, kde byly olivy sklizeny, což unie nezakazuje, ale spotřebitel se musí sdělit názvy obou států. Povoleny jsou také směsi olejů z unijních i neunijních států, ale rovněž to je nutné na etiketě uvést.

Někteří výrobci se snaží tuto povinnost obejít a nahrazují země původu jinými údaji. Pochyby jsou na místě třeba u výrobků, kde je pouze uvedeno, že byly v dané zemi jen zabaleny nebo naplněny do láhví. Název výrobce také není označením původu a nemůže ho proto nahradit.

Opravdu italské?

Italský výrobce testovaného oleje Olitalia uvádí, že země původu je „směs olejů z EU“. To je v pořádku. Ale když je na oleji Basso uveden pouze výrobce, byt sídlicí v Itálii, není to v pořádku, protože označení země původu chybí. Mezi zakoupenými výrobky jsme našli šest olejů, které na první pohled budily zdání, že jsou italské, ale ukázalo se, že z Itálie nepocházejí. U tří značek, včetně zmíněné Olitalia, se jednalo o směs z různých unijních zemí, u dalších se z etikety nedal původ doložit.

I když se v různých souvislostech objeví na etiketě slovo Itálie – může být zakomponováno i v názvu výrobku – stále to nemusí být doklad italského původu oleje. Nenechte se zmást ani zelenobíločervenými barvami italské vlajky nebo obrázky olivovníkových hájů v Toskánsku. Když je vzadu na eti-

ketě drobným písmem napsáno „zabaleno v Itálii“ anebo „plněno v Itálii“, může to být signál, že si za vyšší cenu odnesete levnější olej třeba z Řecka nebo Španělska, případně severní Afriky či Středního východu.

Abychom však nekamenovali jen Itálii – nedoloženou zemi původu měly i tři španělské a jeden řecký olej. Z etiket jsme zjistili, že přímo v zemi sklizně bylo vylisováno jen sedm olejů, šest španělských a jeden řecký.

Panenství a kriminál

Největším producentem oliv je Španělsko, odkud pochází takřka polovina olivového oleje na světě. Nejdražší a nejžádanější olivový olej však máfi do světa z Itálie, jejíž výroba je takřka čtyřikrát nižší než ve Španělsku, jak jsme zjistili ze statistiky Mezinárodní rady pro olivy se sídlem v Madridu.

Kde je možno přijít k penězům, tam jsou i podvody. Loni v listopadu vypukl v Itálii velký skandál. Ukázalo se, že čtyři z každých pěti láhví italského extra panenského olivového oleje měly falšovaný původ. Olej namísto z Itálie pocházel ze Španělska, Řecka či z Tuniska nebo Maroka. V kauze je zapleteno třináct předních italských producentů. Policie v souvislosti s podvody mluví o agromafii, která neoprávněně čerpala unijní dotace. Klamání byli nejen zahraniční odběratelé, ale i nic netušící italské spotřebitelé, kteří si ho kupovali u sebe doma. Kauzu odhalila italská celní služba, které vrtal hlavou nápadný rozpor v dovozech a vývozech oleje. Pozoruhodné je už to, že Itálie dováží více olivového oleje, než se ho v zemi vyrábí. Zatímco vlastní produkce činí 450 tisíc tun, dovoz představuje 470 tisíc tun.

Další falšování se provalilo letos v únoru ve Španělsku. Tamní policie zatkla devatenáct členů mezinárodního gangu za míchání olivového oleje s levnějším palmovým, slunečnicovým či avokádovým.

Falšování se neprokázalo

V našem testu se falšování oleje neprokázalo. Použitou surovinou byly pouze olivy lisované za studena bez příměsí olejů rafinovaných. Jednalo se tedy skutečně o extra panenský olivový olej. „Testy neprokázaly, ani nenaznačily, že by některý z olejů nebyl extra panenský,“ zněl verdikt z laboratoře. Odborníci ve vzorcích ověřovali, zda olej

➤ str. 10

olivové oleje

	albert	Kaiser Franz Josef	Tesco	Olitalia	Monini	Borges	La Presa Romana
	Quality / Extra Virgin olivový olej	Exclusive Extra Virgin Spanish Olive Oil	Extra Virgin Olive Oil	Olio Extra Vergine di Oliva – Il Tradizionale	Classico extra panenský olivový olej	bio 100 % extra panenský olivový olej	Bio Extra Virgin Olive Oil
obsah (ml)	500	500	500	500	750	500	500
cena (Kč)	50	70	80	135	200	165	100
cena za 100 ml (Kč)	10	14	16	27	27	33	20
hodnocení kvality	dobře 68 %	dobře 68 %	dobře 65 %	dobře 64 %	dobře 61 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 54 %
peroxidové číslo	+	+	+	+	+	o	+
volné mastné kyseliny	+	+	+	+	+	+	+
pesticidy	o	o	+	+	o	++	+
polycyklické aromatické uhlovodíky	+	+	o	++	o	o	+
senzorické hodnocení	o	o	+	o	+	o	o
deklarace	++	++	++	o	o	+	--
označení původu ¹⁾	✓	✓	✓	✓	✓	✓	x
země původu ²⁾	Španělsko	Španělsko	Španělsko	EU	EU	Španělsko	EU
minimální trvanlivost	09/05/14	24/02/2014	04.11.2013	01/09/2013	01.14	29/11/2013	28/09/2013

klíč:

++ + o - --
velmi dobře ↔ nedostatečně

★ vítěz testu
⊕ výhodný nákup

rozpětí hodnocení:
velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:
✓ ano x ne
Některá hodnocení mohou být limitována. Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy. Procenta vyjadřují míru splnění kvalitativních požadavků, nikoliv obsah jednotlivých složek.
¹⁾ Na extra panenském olivovém oleji musí být uvedena země původu. Údaj nemůže být nahrazen názvem výrobce.

i

Jak testujeme

podrobný postup testu olivových olejů najdete na www.dtest.cz/oleje

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality olivových olejů

peroxidové číslo 15 %
volné mastné kyseliny 15 %
pesticidy 15 %
polycyklické aromatické uhlovodíky 15 %
senzorické hodnocení 25 %
deklarace 15 %

Ondoliva	Kreolis	Heraclio	Lidl	Carbonell	Spar	Bertolli	Billa	Basso	Borges
Extra Virgin Olive Oil	extra panenský olivový olej	Extra Virgin Greek Olive Oil	Luccese / / 100 % italienisches natives Oliven Öl extra	extra panenský olivový olej	olivový olej extra panenský	Extra Vergine Olio di Oliva	naše bio / / extra panenský olivový olej	Organic Extra Virgin Olive Oil for Kids	100 % Hojiblanca Olive Extra Virgin Olive Oil
500	500	500	500	500	500	500	500	250	500
75	155	100	100	130	90	145	160	190	115
15	31	20	20	26	18	29	32	76	23
uspokojivé 51 %	uspokojivé 44 %	uspokojivé 41 %	dostatečně 34 %	dostatečně 29 %	dostatečně 25 %	nedostatečně 19 %	nedostatečně 14 %	nedostatečně 3 %	nedostatečně 0 %
+	o	o	+	+	++	+	+	+	+
+	-	-	+	+	o	+	+	+	++
+	+	+	-	-	-	++	--	--	--
++	+	+	+	+	+	--	+	+	++
-	+	+	-	+	o	o	o	o	+
--	--	++	--	--	++	o	--	--	++
x	x	✓	x	x	✓	✓	x	x	✓
x	x	Recko	x	x	Španělsko	EU	x	x	EU a mimo EU
20/01/2014	10/2012	28.02.2013	20/05/2013	07.2013	28-02-2014	07.2013	31/07/2013	12/2013	31/05/2014

skutečně obsahuje požadovanou škálu mastných kyselin a dalších přirozených složek, které jsou typické pouze pro olej z plodů olivovníku. A zda je také jejich obsah právě takový, jaký má být.

Přesto byly v kvalitě zkoumaných výrobků nalezeny rozdíly. Základní zkouškou bylo stanovení peroxidového čísla, před kterým se neutají stáří oleje a které také prozradí, zda olej nebyl při lisování nešetrně zahřátý nad povolených 27 °C. Čím nižší je peroxidové číslo, tím je olej méně zoxdovaný, tedy čerstvější. V tomto kritériu se jako nejlepší ukázal Spar olivový olej extra panenský, země původu Španělsko. Na opačném konci žebříčku s nejvyšším peroxidovým číslem skončil Borges bio 100 % extra panenský olivový olej, rovněž španělského původu. Ale i ten se vešel do unijního limitu. Po překročení limitu peroxidového čísla by už byl olej považován za žluklý.

S tím, že je peroxidové číslo v normě, korespondovaly i poznatky v senzorické části testu. Žádný z posuzovaných olejů nevykazoval významné senzorické vady, jako je žluklost, zatuchlost nebo kyslost.

Pak následovalo stanovení tzv. volné acidity (míry kyselosti), z níž se dá odvodit, zda olej například nebyl získán ze zkvašených plodů. Tato hodnota udává množství nežádoucích volných mastných kyselin v tuku, konkrétně pro extra panenský olivový olej nesmí toto číslo překročit 0,8. I tady platí: čím nižší, tím lepší. Vítězem této kategorie – v jiné části testu však pohořel – se stal Borges 100 % Hojiblanca Olive (země původu EU a mimo EU) s hodnotou 0,2. Nejhorší v hodnocení dopadl Heraclio (země původu Řecko); s hodnotou 0,79 skončil těsně pod limitem. Tento výrobek měl i třetí nejvyšší peroxidové číslo, v testu senzoriky však skončil jako druhý nejlepší.

Chemie v bio olejích

Olivy jsou pochoutkou nejen nás lidí, ale oblíbily se je i různí škůdci nejenom z řad hmyzu. Zajímalo nás proto, jak odpovědně pěstitelé nakládali s chemickými přípravky na ochranu rostlin, tedy zda v olejích nejsou zbytky (rezidua) pesticidů. A analýzy nedopadly slavně.

Zklamáním byly zejména nálezy reziduí pesticidů ve dvou bio olejích, přičemž na jednom z nich bylo deklarováno, že je pro děti. Přítomnost jednoho nebo více různých pesticidů jsme našli

v 15 výrobcích, světlou výjimkou byly oleje Borges bio a Bertolli; v Bertolli se však v jiných analýzách prokázaly nápadně vysoké hladiny polycyklických aromatických uhlovodíků.

Chemie v biopotravinách nemá co dělat, smí se vyrábět jen bez použití chemických postřiků. Surovina pro bio extra panenské tedy rozhodně nebyla extrovní. V „dětském“ bio oleji Basso od italského výrobce s neuvedenou zemí původu našli laboratoři rezidua přípravku proti škodlivému hmyzu DDT, jehož používání bylo v evropském zemědělství zakázáno takřka před 40 lety. Například v bývalém Československu nesměl na pole od roku 1974. DDT se v prostředí rozkládá jen velmi pomalu, ve vodě se nerozpouští, takže přetrvává v půdě a hromadí se v tuku živočichů. V lidském těle se kumuluje v tuku a v játrech, při kojení přechází do mateřského mléka.

V některých afrických a asijských státech se dodnes postřik DDT kontrolovaně používá jako ochrana tamních obyvatel před komáry, kteří roznášejí malárii. V zemědělství to jde leda na černo.

Dalšími výrobky s zbytky DDT byl Borges 100 % Hojiblanca Olive (země původu EU a mimo EU), v tomto oleji byla nalezena rezidua ještě dalších dvou různých pesticidů, a Billa naše bio.

Obsahují-li olivy DDT, přejde tento v tucích vysoce rozpustný insekticid při jejich zpracování do oleje. Pro olivy určené k výrobě olivového oleje je stanoven limit pro sumu DDT, který činí 50 µg/kg. Když porovnáme naše nálezy s tímto limitem, musíme konstatovat, že k jeho překročení nedošlo. Nezbyvá než ještě dodat, že nalezené hodnoty v podstatě odrážejí „přirozené“ pozadí DDT v životním prostředí. Nezodpovězenou otázkou zůstane, odkud pochá-

i

Mastné obchody

Na začátku všeho je oliva, plod zvaný peckovice, avšak na rozdíl od jiných peckovic má jen málo cukru – 2,6 až 6 %, zatímco ostatní peckovice obsahují kolem 12 % cukru. Ale to, co ji opravdu výrazně odlišuje, je mimořádně vysoký obsah oleje – 12 až 30 %. Proto se vyplatí olivy „dřít“ opakovaně po sobě a stále se z nich nějaký olej dobývá. Největší a nejproslulejší produkční oblastí je pobřeží Středozemního moře jak evropské, tak africké i asijské. Nejvíce ceněný je olej z evropských států, v samotné EU se ročně vyrobí 73 % světové produkce olivového oleje. Lvi podíl na tom má Španělsko, které samo vyprodukuje takřka polovinu olivového oleje na světě. Nejdražší a nejžádanější je však olej z Itálie, ročně se ho tam vyrobí za pět miliard eur, v přepočtu 125 miliard korun. Mezinárodní rada pro olivy, jejíž členové produkují 92 % olivového oleje ve světě, si v tiskové zprávě z června letošního roku postěžovala, že ceny olivového oleje klesají už tři roky po sobě a jsou nyní nejnižší od října 2009. Největším dovozcem olivového oleje jsou USA, které ho ročně nakoupí 271 tisíc tun, což je pro srovnání takové množství, jaké vyprodukuje za rok Řecko. K významným dovozcům patří také Kanada, Japonsko, Austrálie, Čína a Rusko. Olivový olej však dováží i sama EU, za rok je to 81 tisíc tun, což lze přirovnat k roční produkci Portugalska.

Osmička olivových velmocí

(produkce oleje v sezóně 2011/2012)

Španělsko	1 600 000 t
Itálie	450 000 t
Řecko	295 000 t
Portugalsko	74 000 t
Sýrie	198 000 t
Turecko	191 000 t
Tunisko	180 000 t
Maroko	120 000 t
svět celkem	3 361 500 t

Aukční ceny v přístavech

(konc ledna 2012)

extra panenský olivový olej	
Bari (Itálie)	2,33 eur/kg
Heraklion (Řecko)	1,84 eur/kg
Jaén (Španělsko)	1,77 eur/kg

Pramen: Mezinárodní rada pro olivy

zely zpracované olivy s pozitivními nálezy, neboť na etiketách chybí jak označení původu, tak země původu – až na Borges (EU a mimo EU).

Extra vybirané?

Náš test ukazuje, že olivy k výrobě extra panenských olejů pečlivě vybírány nejsou. Dokládá to přítomnost zbytků pesticidů v testovaných olejích. Při lisování vždy přejde část pesticidů z oliv do oleje. Spar olivový olej extra panenský obsahoval pesticid chlorpyrifos, insekticid - nervový jed, a to v množství 0,037 mg/kg; unijní limit pro olivy k výrobě olejů je 0,05 mg/kg. Kdyby bylo toto množství nalezeno

v olivách, činilo by tři čtvrtiny stanoveného limitu. Dalším vzorkem, nad kterým jsme pozdvihli obočí, byl olej Lidl Luccese / 100 % italienisches natives Oliven Öl (plněno v Itálii, bez uvedení země původu) s obsahem chlorpyrifosu 0,031 mg v jednom kilogramu. Pesticid chlorpyrifos jsme našli v 9 ze 17 testovaných výrobků.

Pokud byste hledali limity pesticidů přímo šité na olivový olej, nenajdete je. To ale neznamená, že by jeho konzumenti nebyli pod ochranou unie. Unie má stanoveny limity pro primární produkty, v našem případě olivy, a zároveň legislativně zakotvuje, že pro finální výrobky, tedy olivový olej, se limity odvo-

Dvě lžice každý den

Vše odstartoval Federální úřad pro potraviny a léčiva v USA, když v listopadu 2004 schválil zdravotní tvrzení, že dvě polévkové lžice (23 g) olivového oleje denně snižují riziko vzniku ischemických chorob srdečních. Větu s tímto tvrzením je povoleno v USA uvádět na láhvách s olivovým olejem, což má pro evropské vývozce do Ameriky cenu zlata. USA jsou největším dovozcem olivového oleje a Evropská unie jeho největším producentem a vývozcem. Takřka tři čtvrtiny světové produkce olivového oleje pochází z členských států EU.

Tato závažná formulka, která namazala soukollí olejového byznysu po obou stranách Atlantiku, má i dovětek, který by se neměl přehlížet. Federální úřad v něm spotřebitele nabádá, aby konzumaci olivového oleje provázelo adekvátní omezení kalorií z jiných potravin. Dvě polévkové lžice znamenají 238 kcal, tedy 12 % denního energetického příjmu osob s nízkou fyzickou aktivitou.

Kromě kalorického dodatku je ve zdravotním tvrzení na amerických etiketách i předmluva, a ta by se také neměla přeskakovat. Říká se v ní, že vědecké důkazy o preventivních účincích konzumace mononenasycených mastných kyselin z olivového oleje jsou zatím „omezené a ne zcela průkazné“. Vída, jak je nutné číst texty na etiketách od začátku až do konce, a to nejen v USA.

Když se potravina prezentuje jako takřka kouzelný lektvar, dá se na ni nasadit vyšší cena. Za litr extra panenského oleje z Itálie jsou američtí vyznavači kultu středomořské stravy ochotni zaplatit až 50 dolarů, v přepočtu takřka tisíc korun. Tento olej je však přísně sledován po celé jeho trase od zpracovatele až na pulty prodejen. Americké obchodní firmy mají své zástupce přímo v Itálii a ti celý proces kontrolují.

zuji se zohledněním tzv. faktoru zpracování. I když se testované oleje se zachyty pesticidů vešly do odvozených limitů, v našem hodnocení body ztratily.

Bertolli (baleno v Itálii, země původu EU), který měl nulové nálezy pesticidů, pohorl v analýzách zaměřených na obsah již zmíněných polycyklických aromatických uhlovodíků – 1,81 µg/kg benzo(a)pyrenu, unijní limit činí 2 µg/kg. Látka má karcinogenní účinky. A to není vše. Naměřená suma čtyř nejsledovanějších karcinogenních aromatických uhlovodíků ve zmíněném oleji činila 10,1 µg/kg. Přítomnost těchto látek může být signálem průmyslem či dopravou znečištěného životního prostředí nebo nevhodného způsobu zpracování oliv.

Olejoá degustace

Olivový olej patří mezi komoditu, jejíž charakter a kvalita jsou ovlivněny mnoha faktory jako například země původu, lokalita a její nadmořská výška, klima, doba sklizně, odrůda, způsob zpracování. Z plodů různých odrůd, a jsou jich stovky, se sice získá olej lišící se barvou, chutí a vůní, ale kvalita může být stejná.

Smyslem, který při našem posuzování hrál hlavní roli, byla chuť. Jak probíhá degustace olivového oleje? Na jazyk se kápne několik kapek, ústa zůstávají pár vteřin pootevřená, aby se olej zahřál, potom se nechá pomalu sklouznout a nakonec se polkne. Hodnotnými parametry našeho testu byly celková příjemnost chuti, intenzita olivové a hořké chuti, kyselost, palčivost, tučnost, žluklost a zatuchlost.

Mezi testovanými zástupci extra panenských olivových olejů byly zastoupeny výrobky ze všech tří kategorií, tj. oleje jemné chuti, střední i výrazné. Největší rozdíly byly v hořké a palčivé chuti, vykazovaly je hlavně italské oleje; nelze to však považovat za vadu, jedná se o druhovou specifitu, kterou italská konzumentní velmi cení.

Olejem s celkově nejvýhodnější chutí se stal výrobek Borges 100 % Hojiblanca Olive, druhým chuťově nejvýhodnějším byl řecký olej Heraclio. S nejméně příjemnou chutí označili posuzovatelé výrobek Lidl Luccese, druhým nejhůře hodnoceným co do celkové příjemnosti chuti byl olej Ondoliva. ✖

Olivový olej v kuchyni

Z výživového hlediska je olivový olej hodnocen velice pozitivně díky příznivému složení mastných kyselin, obsahu přírodních fenolových látek, které působí jako antioxidanty, a dalších ochranných látek, např. rostlinných sterolů. Olivový olej má nízký obsah nevhodných nasycených mastných kyselin a vysoký obsah pozitivně působících nenasyčených mastných kyselin. Mezi nenasyčenými mastnými kyselinami převládá kyselina olejová, která je poměrně stabilní i při vyšších teplotách.

Extra panenský a panenský olej je ideální pro přípravu zálievek na zeleninové saláty a pro studenou kuchyni vůbec. Dá se použít i tam, kde teploty

při přípravě pokrmů nejsou příliš vysoké. Při vysokých teplotách, i když nebezpečí je velmi malé, mohou vznikat látky z hlediska zdravotního nevhodné. Specifická chuť a vůně extra panenského a panenského oleje ovlivňují výsledný pokrm; je třeba na to pamatovat, protože ne každému pak bude chutnat například smažený řízek. Chcete-li na olivovém oleji smažit, vybírejte mezi rafinovanými. Nebo sáhněte po řepkovém oleji, který je tepelně stabilní a navíc zdravý. Naopak pro přípravu smažených pokrmů není vhodný slunečnicový olej, při delším smažení velmi rychle oxiduje a tím se zhoršuje jeho chuť i vůně a vznikají látky, které jsou z hlediska zdravotního nevhodné.

Jana Dostálová, VŠCHT Praha

tuky a oleje: složení mastných kyselin

tuk, olej	nasyčené mastné kyseliny (%)	mononenasycené mastné kyseliny (%)	polynenasycené mastné kyseliny (%)
mléčný tuk	53–72	26–42	2–6
sádlo	25–70	37–68	4–18
hovří tuk	47–86	40–80	1–5
olej z jater tresky	14–25	35–68	20–45
olej ze sledě	17–29	36–77	10–24
kokosový tuk	88–94	5–9	1–2
palmojádrový tuk	75–88	12–20	2–4
kakaové máslo	58–65	33–36	2–4
olivový olej	8–26	54–87	4–22
sójový olej	14–20	18–26	55–68
slunečnicový olej	9–17	13–41	42–74
řepkový olej	5–10	52–76	22–40

Pozitivní: polynenasycené mastné kyseliny

esenciální kyseliny: linolová (rostlinná strava), alfa a gama linolenová (rostlinná strava)

neesenciální kyseliny: eikosapentaenová (rybí tuk), dokosaheptaenová (rybí tuk)

Pozitivní: mononenasycené mastné kyseliny

kyselina: palmitolejová, olejová

Negativní: nasycené mastné kyseliny

kyselina: laurová (hodně negativní), myristová (hodně negativní), palmitová (méně negativní), stearová (téměř neutrální), arachová

Navigace pro spotřebitele

Výběr nabízených výrobků je široký. Návod pro orientaci spotřebitelů jsme „opsali“ z Prováděcího nařízení Komise (EU) č. 29/2012 o obchodních normách pro olivový olej. Dělí olej do čtyř jakostních kategorií. Příslušná kategorie musí být vždy uvedena na etiketě, a to nesmazatelným písmem. Definice olejů jsou převzaty v doslovném znění a redakce nijak nezasahovala do jejich formulační podoby.

Extra panenský je výběrová jakost olivového oleje získaného přímo z oliv pouze mechanickými postupy.

Panenský je olivový olej získaný přímo z oliv pouze mechanickými postupy.

Olivový olej obsahující směs rafinovaného olivového oleje a panenského olivového oleje. Obsahuje pouze rafinovaný olivový olej a olej získaný přímo z oliv.

Olivový olej z pokrutin obsahuje pouze olej získaný zpracováním zbytků po extrakci olivového oleje a olej získaný přímo z oliv. Nebo to může být olivový olej obsahující pouze olej získaný zpracováním pokrutin a oleje získaného přímo z oliv.

Označení původu se povinně uvádí na etiketách extra panenského a panenského olivového oleje. Významnou část olejů této kategorie tvoří podle Komise směsi z různých unijských i neunijských států. Ve směsi se ztrácí specifické chuťové vlastnosti olejů z jednotlivých pěstelských oblastí. Do roku 2009 bylo možné uvádět jako zemi původu stát, odkud pocházela převažující složka oleje ve směsi, což nyní nejde. Na etiketě musí být, že jde o směs z EU, případně mimo EU, anebo směs EU/mimo EU. Jestliže je zemi původu konkrétní stát, pak to znamená, že tam byly olivy jak sklizeny, tak vylisovány. Pokud se lisovina nachází v jiné zemi, než byly olivy sklizeny, musí být na etiketě uvedeny oba státy. Pro směsi olejů z unijských i neunijských států tato zásada platí také. V označení původu je pak uvedeno: „(extra) panenský olivový olej získaný v (Unii nebo jméno daného členského státu) z oliv sklizených v (Unii nebo jméno daného členského státu nebo třetí země).“

Balení nabízené spotřebitelům smí mít maximální obsah 5 l a musí být opatřeno uzávěrem, který není možné znovu použít.

Fejeton Extrapanny mého strejdy

Strejda Pepík byl samá ženská, a tak ho přede mnou ukrývali až do mých šestnácti let, poněvadž se báli, že budu po něm, když už se mu tak podobám, ale nakonec to vzdali. To už jsem byl v maléru skrzevá jednu ženskou, no spíš dívenka to byla, jako z růže květ, jen měla vzteklyho tátu. Tudiž už na sto procent věděli, že budu opravdu po strejdovi, a přestali ho schovávat. Okamžitě jsme si padli do oka a vedli jsme spolu dlouhé hovory, když nás nikdo neslyšel, a shodou okolností jsme já ani on neměli rande. Takže jsme si fakt pěkně pokecali – asi tak dvakrát do roka.

Že byl o nějakých těch pětadvacet let starší než já, tak jsme si ani nelezli do zell, aspoň příliš často ne, a on mi asi trochu záviděl věk mých partnerek, jelikož se vztyčeným prstem při našich hovorech velmi často pronášel: Ženský jsou všechny pěkný, ale panna je něco extrovního! Takže když se potácím mezi regály v konzumu a do oka mi padne flaška s nápisem Extra panenský olivový olej, vždycky si automaticky vzpomenu na strejdu Pepíka místo toho, abych si lámal hlavu nad tím, jaký rozdíl je mezi pannou a extrapannou, nebo abych se podíval do šrajtofle, jestli tam náhodou někde není zapadlá dvoustovka, za kterou bych si tu extrovní záležitost koupil. Ale nějaký rozdíl tam bude, to já vím, ten je tam vždycky – nakonec já se taky ve skutečnosti nepotácím konzumem, nýbrž supermarketem nebo hypermarketem, a docela klidně by to mohl být i extramarket, taky by to se mnou nešlehlo a furt bych mu žoviálně říkal konzum.

Ale jdu a pořád myslím na strejdu, protože takhle k stáru už si na něj vzpomenu málokdy, a to mi ho v prapodivné souvislosti ještě musí připomenout nějaký olej, o kterém neměl Pepík nejspíš ani páru, třebaže byl vyučený pingl, jenomže ve svém poměrně krátkém životě nevystřčil nos za hranice okresu. A zkouším si vybavit, jak vypadal a co říkal, ale na nic nového nepřijdu, na žádný památný výrok o pannách nebo o vdovách, a pak najednou koukám, jsem na ulici a v igelitce mám lacíný slunečnicový olej, který z neznámých důvodů nikdy nemůže být panenský a vlastně ani nic extra. Řepkový taky ne. A motorový už vůbec. Měl bych se nad tím možná zamyslet, ale jsem líný a spokojím se s tím, že mi to stejně nakonec jednou vysvětlí v dTestu.

A když se odšťachám domů a myju si (nad vším) ruce, zas mi padne do oka flaška, tentokrát je v ní tajemná kosmetika mé ženy obsahující samozřejmě extra panenský olivový olej, a co myslíte, že mě napadne? Ne, že bychom si zase mohli zajet v létě do Řecka nebo do Španělska nebo do Itálie nebo kam, kde jsou všude olivového oleje plný přehrady a čučí na vás za každým rohem, kde jím dochucují vynikající pokrmy a nesmaží na něm kotlety jako čeští machři v televizních pořadech... ne to ne. Napadne mě strejda Pepík. Ten mi jednou takhle povídal: Ženský jsou všechny pěkný, ale panna je něco extrovního!

Nevyprávěl jsem vám už o tom?

Zdeněk Rosenbaum

Test Televizory

Chytré televizory s připojením k internetu, trojrozměrný obraz či letošní novinka v podobě ovládání pohybem ruky i hlasem. Na takové a další „vychytávky“ se nás snaží nalákat výrobci televizí. Tím nejdůležitějším ale samozřejmě zůstává kvalitní obraz a zvuk. Jak v testu dopadly drahé televizory s bohatou výbavou i ty nejobyčejnější levné modely?

Drahý luxus, levný standard

d dobrá rada

Nejlépším televizorem v testu je **Philips 40PFL8007K/12** (dobře, 39 850 Kč) s úhlopříčkou 102 centimetrů. Vedle vynikajícího obrazu nabízí také kvalitní zvuk i bohatou výbavu, včetně připojení k internetu, možnosti záznamu vysílání a samozřejmě 3D. Potěší i dálkový ovladač s klávesnicí pro snazší brouzdání po webu. Mnohé však zřejmě odradí poměrně vysoká cena. Kdo si vystačí s menší obrazovkou a skromnější sadou funkcí, může sáhnout po více než čtyřnásobně levnějším modelu **Samsung UE32EH5300** (dobře, 9320 Kč). Jeho obraz sice kvalit vítězného televizoru nedosahuje, přesto patří k nadprůměru a navíc je dobrý už ve výchozím nastavení. Při volbě nové televize se nemusíte omezovat jen na v časopisu prezentovaný výběr. Nahlédněte do online databáze na www.dtest.cz, kde naleznete výsledky dalších televizorů od nejmenších po ty největší.

Výrobci v uvádění nových modelů ne- lení a čert aby se v té ohromné nabídce vyznal. Od června, kdy jsme naposledy aktualizovali naši databázi výsledků, prošlo laboratoří bezmála devadesát nových televizorů. Z nich jsme nyní vybrali čtyřiatřicet přístrojů s nejpopulárnějšími velikostmi úhlopříček od 81 do 107 centimetrů.

Jak už letmý pohled do tabulek napoví, cenové rozdíly mezi základními a nejvybavenějšími modely nejsou zanedbatelné. Oželíte-li nejnovější vymo- ženosti, můžete i výrazně ušetřit. Pokud však chcete ten nejlepší obraz, budete muset sáhnout hlouběji do kapsy. Přímá úměra mezi cenou a kvali- tou ale zdaleka neplatí vždy.

Doplňkové funkce stranou, televize by ideálně měla mít hlavně kvalitní obraz a zvuk. Jak ovšem ukázal test, mnohé televizory ani ve svých nejdůle- žitějších vlastnostech neexcelují. Z tři- ceti čtyř vybraných modelů nabízí zároveň dobrý obraz i dobrý zvuk pouhé čtyři.

Kouzla s obrazem

V nejstřízlivější zkoušce tentokrát nej- více záhl model Philips 40PFL8007K/12. Testující přesvědčil vynikajícím plynu-

lým obrazem s vyváženým kontrastem i velmi přirozeným podáním barev. Pro dosažení takového výsledku si ale mu- seli pracovníci laboratoře s nastavením obrazu trochu pohrát. Po vybalení z krabice byl totiž pouze průměrný.

Nejde o žádnou výjimku – dobrý obraz už ve výchozím nastavení mělo jen pět modelů. Stejně jako u výše zmí- něného televizoru lze však i u řady dal- ších dosáhnout kvalitnějšího zobrazení vhodnou úpravou jasu, kontrastu a ba- revnosti v menu přístroje. Nutno dodat, že v některých případech však poté dojde ke zvýšení spotřeby oproti výro- bem deklarované hodnotě; ta vychází z měření právě ve výchozím nastavení (pro srovnání viz tabulka).

Cena za větší plynulost

Při sledování sportu či jiných pořadů obsahujících rychlé scény někteří ocení funkci pro zlepšení plynulosti pohybu. O co jde? Jednoduše řečeno, televizory jsou schopné zobrazit více snímků za sekundu, než kolik jich má běžné vysílání nebo záznam (filmy určené pro kina jsou natáčeny rychlostí 24 snímků za sekundu, televizní produkce má frekvenci 25 a domácí video až 50 snímků za sekundu). Zlepšení plynulosti se obvykle dosahuje pomocí pokročilých algoritmů, které generují nové snímky a vkládají je mezi ty exis- tuující.

Ne každý televizor je zmíněnou funkcí vybaven, a pokud ano, ne vždy funguje bez problémů. Například model Philips 32PFL4007H/12 zlepšení plynulosti nabízí, přesto získal ve zkoušce zaměřené na plynulost rych- lých scén pouze dostatečnou známku. Čím to? Je-li u něj funkce zlepšující

> str. 19

1 Jak testujeme

podrobný postup testu televizorů najdete na www.dtest.cz/televize

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality televizorů

obraz 40 %	
zvuk 20 %	
tunery a připojení 5 %	
speciální funkce 17,5 %	
obsluha 12,5 %	
spotřeba el. energie 5 %	

Test Televizory, úhlopříčka 81 cm (32 palců)

televizory, úhlopříčka 81 cm (32 palců)							
	Samsung UE32ES6100	Samsung UE32EH5300	Samsung UE32ES6800	Samsung UE32ES5500	LG 32LM611S	Sony KDL32EX650-BAE2	Panasonic TX-L32ET5E
technologie	LCD LED	LCD LED	LCD LED	LCD LED	LCD LED	LCD LED	LCD LED
průměrná cena (Kč)	13 730	9320	17 880	11 030	11 900	13 770	14 240
hodnocení kvality	dobře 69 %	dobře 68 %	dobře 68 %	dobře 65 %	dobře 64 %	dobře 64 %	dobře 63 %
obraz	dobře 68 %	dobře 65 %	dobře 67 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 59 %	dobře 60 %	dobře 61 %
DVB-T/C: standardní / vysoké rozlišení	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +	o / o
DVB-S: standardní / vysoké rozlišení	x / x	x / x	+ / +	x / x	+ / +	x / x	x / x
HDMI: výchozí / optimální nastavení	+ / +	+ / +	+ / +	o / +	o / +	o / +	o / +
jas a kontrast	+	++	+	+	+	+	+
rovnoměrnost podsvícení	+	++	++	+	++	++	++
pozorovací úhly / viditelnost na jasném světle	- / +	o / +	- / +	o / +	o / +	- / +	o / +
plynulost rychlých scén / rolující text ¹⁾	o / ++	- / ++	o / ++	- / +	-- / o	- / ++	+ / ++
zvuk	uspokojivě 58 %	dobře 61 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 46 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 46 %
tunery a připojení	dobře 68 %	dobře 62 %	dobře 76 %	dobře 64 %	dobře 73 %	dobře 78 %	dobře 75 %
speciální funkce	dobře 76 %	dobře 77 %	dobře 76 %	dobře 78 %	dobře 79 %	dobře 74 %	dobře 75 %
prohlížení fotografií	++	++	++	++	++	++	++
připojení do domácí sítě	++	++	++	++	+	+	+
portálové stránky ²⁾ / prohlížeč internetu	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +	x / x	+ / -	o / -
nahrávání vysílání / pause live TV	+ / +	x / x	+ / +	+ / +	x / x	+ / +	x / x
3D obraz	+	x	+	x	+	x	++
obsluha	dobře 68 %	dobře 68 %	dobře 70 %	dobře 68 %	dobře 71 %	uspokojivě 59 %	dobře 64 %
návod k použití / uvedení do provozu	o / +	o / +	o / +	o / +	- / +	+ / +	- / +
běžné používání / menu	+ / ++	+ / ++	+ / ++	+ / ++	++ / +	+ / o	+ / +
ovládání: dálkové / na přístroji	+ / ++	+ / ++	+ / ++	+ / ++	+ / o	+ / o	+ / o
připojení audio-video přístrojů	o	o	+	o	+	o	+
teletext	+	+	+	+	+	+	++
elektronický programový průvodce	++	++	++	++	+	+	+
spotřeba elektrické energie	velmi dobře 94 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 81 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 99 %	velmi dobře 96 %	velmi dobře 96 %
technické údaje / vybavení							
změřená úhlopříčka (cm)	79,5	80,6	80,5	79,5	80	80,2	80,5
rozlišení (px)	1920 x 1080	1920 x 1080	1920 x 1080	1920 x 1080	1920 x 1080	1920 x 1080	1920 x 1080
DVB-T / DVB-C	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓
DVB-S / DVB-S2	x / x	x / x	✓ / ✓	x / x	✓ / ✓	x / x	x / x
počet HDMI konektorů	3	3	3	3	3	4	4
ethernet / wifi / HbbTV	✓ / ✓ / ✓	✓ / x ³⁾ / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / x ³⁾ / ✓	✓ / x / x	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓
zvukový výstup: analogový / digitální / sluchátka	x / ✓ / ✓	x / ✓ / ✓	x / ✓ / ✓	x / ✓ / ✓	x / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓	x / ✓ / ✓
3D technologie	aktivní	x	aktivní	x	pasivní	x	pasivní
roční spotřeba: deklarace / měření ⁴⁾ (KWh)	73 / 67,9	57 / 54,8	76 / 88,4	57 / 53,7	60 / 60,1	57 / 65,4	59 / 65,5

Klíč:

++ + o - --
velmi dobře ↔ nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne
Některá hodnocení mohou být limitována.
Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.
¹⁾ plynulost rolujícího textu, např. krátkých zpráv zobrazovaných v liště na okaji obrazovky na zpravodajských kanálech

LG 32LM620S	LG 32CS460	LG 32LS570S	Panasonic TX-L32ETW5	LG 32LM660S	LG 32LS5600	Philips 32PFL4007H/12	Grundig 32 VLC 9220 BG	Toshiba 32EL933G	Orion 32LB132S
LCD LED	LCD	LCD LED	LCD LED	LCD LED	LCD LED	LCD LED	LCD	LCD LED	LCD LED
13 230	7480	11 010	18 530	16 580	9330	11 320	10 110	8900	9150
dobře 62 %	dobře 61 %	dobře 61 %	dobře 61 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 45 %
uspokojivě 59 %	uspokojivě 51 %	dobře 60 %	dobře 60 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 51 %	uspokojivě 53 %	dostatečně 37 %
+/+	o/o	+/+	o/+	o/o	o/o	o/+	o/o	o/o	o/o
+/+	x/x	+/+	o/+	+/o	x/x	x/x	o/+	x/x	o/o
o/+	o/o	o/+	o/+	-/o	-/o	o/+	o/o	o/o	-/-
+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
+	++	++	++	++	++	++	++	++	++
o/+	o/+	o/+	o/+	o/+	o/+	+/+	+/+	+/+	-/+
+/+	--/o	o/+	+/+	+/+	--/+	-/+	--/++	-/+	-/o
dostatečně 33 %	uspokojivě 51 %	dostatečně 27 %	dostatečně 32 %	uspokojivě 47 %	dostatečně 37 %	dostatečně 32 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 46 %	dostatečně 21 %
velmi dobře 84 %	uspokojivě 48 %	velmi dobře 84 %	velmi dobře 86 %	velmi dobře 86 %	dobře 64 %	dobře 76 %	dobře 78 %	uspokojivě 57 %	dobře 69 %
dobře 79 %	velmi dobře 89 %	dobře 78 %	dobře 75 %	dobře 78 %	velmi dobře 82 %	dobře 65 %	dobře 67 %	dobře 64 %	dobře 63 %
++	++	++	++	++	++	++	++	+	+
+	x	+	+	+	+	+	x	x	x
+/+	x/x	+/+	o/-	+/+	x/x	o/o	x/x	x/x	x/x
+/++	x/x	+/++	+/++	+/++	x/x	o/+	+/+	x/x	x/x
++	x	x	++	++	x	x	x	x	x
dobře 72 %	dobře 68 %	dobře 71 %	dobře 66 %	dobře 71 %	dobře 69 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 57 %
-/+	-/+	-/+	+/+	-/+	-/+	o/+	o/o	--/o	o/o
++/+	++/+	++/+	+/+	++/+	++/+	+/o	+/o	o/+	+/o
+/o	+/o	+/o	+/o	+/+	+/o	+/+	+/+	+/+	+/o
+	-	+	+	+	+	+	o	o	+
+	+	+	++	+	+	+	+	+	+
+	+	+	+	+	+	o	+	o	+
velmi dobře 100 %	dobře 77 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 94 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 98 %	velmi dobře 100 %	dobře 67 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 93 %
80,5	80,3	80	80,4	82	80	80,5	80	80,4	80
1920 x 1080	1366 x 768	1920 x 1080	1920 x 1080	1920 x 1080	1920 x 1080	1920 x 1080	1920 x 1080	1366 x 768	1920 x 1080
✓/✓	✓/✓	✓/✓	✓/✓	✓/✓	✓/✓	✓/✓	✓/✓	✓/✓	✓/✓
✓/✓	x/x	✓/✓	✓/✓	✓/✓	x/x	x/x	✓/✓	x/x	✓/✓
4	2	4	4	4	3	4	3	2	3
✓/x ²¹ /✓	x/x/x	✓/x ²¹ /✓	✓/✓/✓	✓/✓/✓	✓/✓/✓	✓/✓/✓	x/x/x	x/x/x	x/x/x
x/✓/✓	x/x/x	x/✓/✓	x/✓/✓	x/✓/✓	x/✓/✓	x/✓/✓	✓/✓/✓	x/✓/✓	x/✓/✓
pasivní	x	x	pasivní	pasivní	x	x	x	x	x
60 / 56,9	111 / 93,9	67 / 59,7	59 / 68,5	60 / 57,2	60 / 63	55 / 58,9	121 / 108,4	43,8 / 55,3	67 / 69,1

²¹ Hodnocení rozvržení a navigace, nikoliv počtu služeb/aplikací, které závisí na výrobci a průběžně se mění.

²² Wi-Fi připojení možné po přikoupení wi-fi adaptéru

²³ Průměrná doba sledování 4 hodiny denně a 20 hodin denně v režimu stand-by; měřeno při optimálním nastavení obrazu

 vítěz testu
 výhodný nákup

Test Televizory, úhlopříčka 81 cm (32 palců)

Samsung UE32ES6100
cena: 13 730 Kč
dobře (69 %)

Samsung UE32EH5300
cena: 9320 Kč
dobře (68 %)

Samsung UE32ES6800
cena: 17 880 Kč
dobře (68 %)

Samsung UE32ES5500
cena: 11 030 Kč
dobře (65 %)

LG 32LM611S
cena: 11 900 Kč
dobře (64 %)

Sony KDL32EX650BAE2
cena: 13 770 Kč
dobře (64 %)

Panasonic TX-L32ET5E
cena: 14 240 Kč
dobře (63 %)

LG 32LM620S
cena: 13 230 Kč
dobře (62 %)

LG 32CS460
cena: 7480 Kč
dobře (61 %)

LG 32LS570S
cena: 11 010 Kč
dobře (61 %)

Panasonic TX-L32ETW5
cena: 18 530 Kč
dobře (61 %)

LG 32LM660S
cena: 16 580 Kč
uspokojivě (59 %)

LG 32LS5600
cena: 9330 Kč
uspokojivě (59 %)

Philips 32PFL4007H/12
cena: 11 320 Kč
uspokojivě (57 %)

Grundig 32 VLC 9220 BG
cena: 10 110 Kč
uspokojivě (56 %)

Toshiba 32EL933G
cena: 8900 Kč
uspokojivě (56 %)

Orion 32LB132S
cena: 9150 Kč
uspokojivě (45 %)

★ vítěz testu
◎ výhodný nákup

Ovládání hlasem a pohybem ruky

Novinkou letošního roku je ovládání televizoru hlasem a pohyby ruky. S touto na první pohled poutavou inovací přišly modelové řady ES7000 a ES8000 od Samsungu. Jak jsme již referovali v červnovém vydání, v praxi to zas taková sláva není. Hlasové ovládání je omezeno jen na základní, předem dané pokyny. A v hlučnějším prostředí – které přitom vytváří i samotná hlasitěji puštěná televize – nastávají problémy. K dokonalosti má daleko i ovládání gesty (zabudovaná kamera sleduje pohyby dlaně, kterou řídíte kurzor na obrazovce). Například funguje jen v dostatečně osvětleném pokoji a stejně jako hlasové ovládání nejde zrovna o nejrychlejší způsob obsluhy. Na druhou stranu obsluha webového prohlížeče a aplikací je takto snazší než s dálkovým ovládáním. O plnohodnotnou náhradu klasického ovladače se nicméně ani v jednom případě nejedná. Nic to však nemění na faktu, že modely řady ES7000 a ES8000 patří z hlediska kvality obrazu ke špičce a právem v červnu získaly titul vítěz testu.

Magický dálkový ovladač

U některých modelů LG najdete kromě běžného ovladače ještě druhý, doplňkový ovladač Magic Remote tvarem připomínající pistolí (z aktuálního výběru se to týká modelů LG 32LM660S, 42LM660S a LG 42LM760S). Funguje podobně jako ovladač Wiimote herní konzole Nintendo Wii, tedy jako ukazovátka, kterým ovládáte kurzor na obrazovce. Na rozdíl od Wii není třeba mířit přímo na televizor, můžete v podstatě kamkoliv, pohyb se přesto přenesl na obrazovku. Oproti Wii dochází ke kratší prodávě pohybu kurzoru a ovladač je také přesnější. Najdeme na něm jen několik tlačítek a rolovací kolečko jako na myši sloužící pro přepínání kanálů, procházení

seznamy a posuvu webových stránek. Kolečko zároveň slouží jako tlačítko pro potvrzení akce. Bohužel je k jeho stisknutí třeba vyvinout určitý tlak, takže se může stát, že přitom hýbnete rukou a kurzor ujede mimo aktivní pole. Přesto se jedná o poměrně pohodlný způsob ovládání webového prohlížeče a aplikací i běžných funkcí televizoru. V každém případě to funguje mnohem lépe a rychleji než ovládání gesty u televizorů Samsung.

Mobil místo ovladače

Ještě je tu jeden alternativní způsob obsluhy televizoru – pomocí aplikace pro chytré telefony a tablety. Umožňuje ho většina nových televizorů. Je k tomu třeba jedině: připojení televizoru a mobilního zařízení do stejné domácí sítě. Ani tentokrát však nečekejte plnohodnotnou náhradu klasického dálkového ovládání. Většinu aktivit zvládne pohodlněji a rychleji než jakákoliv mobilní aplikace. Výhodou opět může být lepší obsluha webového prohlížeče a snazší zadávání adres a textu, záleží však na konkrétní aplikaci a značce televizoru.

plynulost nastavena na nejvyšší účinnost, dochází ke vzniku zřetelných obrazových chyb. Při středním nastavení účinnosti dojde sice k určitému zlepšení, ale tzv. digitální artefakty jsou stále trochu viditelné. Proto byl televizor hodnocen s touto funkcí deaktivovanou a získal tak stejnou známku jako jiné přístroje bez podobných „zlepšováků“. Obraz některých dalších modelů ale působí při srovnání ještě trhanějším dojmem.

Jednoznačné závěry však v této záležitosti nejsou zcela na místě. Je totiž třeba dodat, že ne každému je vylepšená plynulost pohybu po chuti, i když zrovna funguje, jak má. Na někoho pak mohou působit zejména filmy natočené původně pro kina poněkud nepřirozeně. V očích části diváků ztrácí specifický „filmový“ charakter a připomínají spíš telenovelu či domácí video. Do značné míry tedy záleží na citlivosti a preferencích každého diváka. Ostatně vždy máte možnost funkci pro zlepšení plynulosti vypnout.

Častý problém: zvuk

Zatímco před rokem či dvěma byly celkem běžné televizory o tloušťce kolem deseti centimetrů, dnes jsou mnohdy o polovinu až dvě třetiny útlejší. Tenká obrazovka sice působí elegantněji, jenže zas nezbyvá tolik místa pro slušné reproduktory. Z televizorů se tak často líne zkreslený, nepříjemně ostrý zvuk se slabými basy, v některých případech navíc doprovázený drnčením rezonujícího plastového těla televizoru.

Modely dokazující, že i velmi plochý televizor může dobře znít, přesto existují. Příkladem jde Samsung UE40ES6800 s uchu lahodícím, vyváženým a bohatým zvukem, kterému nechybí ani dobré basy. Příliš pozadu nezůstává ani Philips 40PFL8007K/12 a několik dalších modelů. Hůře hodnocené televizory je vhodnější připojit k stereo soustavě nebo domácímu kinu, zvláště pro lepší požitek ze sledování filmů či koncertních záznamů.

V kvalitě 3D jsou rozdíly

Filmy ve 3D dokáže zobrazit více než polovina vybraných televizorů. Nejlépe dopadl model Panasonic TX-L42ET5E, v jehož podání je trojrozměrný obraz stabilní, nežádoucí zdvojení obrazu minimální a prostorový efekt velmi dobrý. K tomu se přidávají výhody pasivního 3D systému, konkrétně lehké a levné

» str. 24

Test Televizory, úhlopříčka 102 cm (40 palců)

televizory, úhlopříčka 102 cm (40 palců)							
	Philips 40PFL8007K/12	Philips 40PFL7007K/12	Samsung UE40ES6800	Samsung UE40ES6100	Sony KDL-40HX855	Samsung UE40ES5500	Sony KDL-40EX650BAE2
technologie	LCD LED	LCD LED	LCD LED	LCD LED	LCD LED	LCD LED	LCD LED
průměrná cena (Kč)	39 850	35 340	21 580	17 440	37 180	14 150	18 640
hodnocení kvality	dobře 71 %	dobře 69 %	dobře 67 %	dobře 66 %	dobře 66 %	dobře 65 %	dobře 64 %
obraz	dobře 72 %	dobře 70 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 59 %	dobře 65 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 59 %
DVB-T/C: standardní / vysoké rozlišení	+ / ++	+ / ++	+ / +	o / o	o / +	o / +	o / +
DVB-S: standardní / vysoké rozlišení	++ / ++	+ / ++	+ / +	x / x	+ / +	x / x	x / x
HDMI: výchozí / optimální nastavení	o / ++	o / +	o / +	o / +	+ / +	o / +	o / +
jas a kontrast	+	+	+	+	+	+	+
rovnoměrnost podsvícení	++	++	+	+	++	-	++
pozorovací úhly / viditelnost na jasném světle	o / ++	+ / ++	o / +	o / +	o / ++	- / ++	o / ++
plynulost rychlých scén / rolující text	++ / +	++ / +	o / ++	o / o	+ / ++	- / +	- / +
zvuk	dobře 69 %	dobře 66 %	dobře 74 %	dobře 69 %	dobře 60 %	dobře 67 %	dobře 62 %
tunery a připojení	velmi dobře 92 %	velmi dobře 92 %	dobře 76 %	dobře 68 %	velmi dobře 86 %	dobře 64 %	dobře 78 %
speciální funkce	dobře 73 %	dobře 73 %	dobře 79 %	dobře 75 %	dobře 72 %	dobře 77 %	dobře 75 %
prohlížení fotografií	++	++	++	++	++	++	++
připojení do domácí sítě	+	+	++	++	+	++	+
portálové stránky ^a / prohlížeč internetu	o / o	o / o	+ / +	+ / +	+ / -	+ / +	+ / -
nahrávání vysílání / pause live TV	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +
3D obraz	+	+	+	+	o	x	x
obsluha	uspokojivě 57 %	uspokojivě 57 %	dobře 70 %	dobře 69 %	uspokojivě 57 %	dobře 68 %	uspokojivě 59 %
návod k použití / uvedení do provozu	o / +	o / +	o / +	o / +	+ / o	o / +	+ / +
běžné používání / menu	+ / o	+ / o	+ / ++	+ / ++	+ / o	+ / ++	+ / o
ovládání: dálkové / na přístroji	+ / -	+ / -	+ / ++	+ / ++	+ / o	+ / ++	+ / o
připojení audio-video přístrojů	+	+	+	o	o	o	o
teletext	+	+	+	+	+	+	+
elektronický programový průvodce	+	+	++	++	+	++	+
spotřeba elektrické energie	dobře 68 %	dobře 60 %	uspokojivě 57 %	dobře 72 %	dobře 74 %	velmi dobře 81 %	velmi dobře 82 %
technické údaje / vybavení							
změřená úhlopříčka (cm)	101,5	101,5	102,1	100,5	101,8	100,5	101,7
rozlišení (px)	1920 x 1080	1920 x 1080	1920 x 1080	1920 x 1080	1920 x 1080	1920 x 1080	1920 x 1080
DVB-T / DVB-C	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓
DVB-S / DVB-S2	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	x / x	✓ / ✓	x / x	x / x
počet HDMI konektorů	5	5	3	3	4	3	4
ethernet / wi-fi / HbbTV	x / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / x ^b / ✓	✓ / ✓ / ✓
zvukový výstup: analogový / digitální / sluchátka	x / ✓ / ✓	x / ✓ / ✓	x / ✓ / ✓	x / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓	x / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓
3D technologie	aktivní	aktivní	aktivní	aktivní	aktivní	x	x
roční spotřeba: deklarace / měření ^a (KWh)	94 / 107,1	87 / 118,8	92 / 128,8	92 / 102	101 / 97,9	80 / 87,3	86 / 85,9

klíč:
 ++ + o - --
 velmi dobře ↔ nedostatečně

• vítěz testu
 @ výhodný nákup

rozpětí hodnocení:
 velmi dobře 100–80 %
 dobře 79–60 %
 uspokojivě 59–40 %
 dostatečně 39–20 %
 nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:
 ✓ ano x ne
 Některá hodnocení mohou být limitována.
 Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.
^a plynulost rolujícího textu, např. krátkých zpráv
 zobrazovaných v liště na okaji obrazovky
 na zpravodajských kanálech

Orion 40LB140S	Sharp LC-40LE540E
LCD LED	LCD LED
13 270	15 000
uspokojivě 51 %	uspokojivě 49 %
uspokojivě 44 %	uspokojivě 49 %
○ / ○	○ / ○
○ / ○	× / ×
— / ○	○ / ○
+	+
++	++
— / +	○ / +
— / ○	++ / ○
dostatečně 21 %	dostatečně 28 %
dobře 69 %	dobře 75 %
velmi dobře 82 %	uspokojivě 54 %
++	+
×	+
× / ×	○ / —
× / ×	○ / ×
×	×
uspokojivě 57 %	uspokojivě 51 %
○ / ○	○ / +
+ / ○	+ / ○
+ / ○	— / +
+	○
+	+
+	○
velmi dobře 80 %	velmi dobře 82 %
102	102
1920 x 1080	1920 x 1080
✓ / ✓	✓ / ✓
✓ / ✓	× / ×
3	4
× / × / ×	✓ / × ² / ✓
× / ✓ / ✓	× / ✓ / ✓
×	×
88 / 89,4	64 / 86,1

Philips 40PFL8007K/12
cena: 39 850 Kč
dobře (71 %)

Philips 40PFL7007K/12
cena: 35 340 Kč
dobře (69 %)

Samsung UE40ES6800
cena: 21 580 Kč
dobře (67 %)

Samsung UE40ES6100
cena: 17 440 Kč
dobře (66 %)

Sony KDL-40HX855
cena: 37 160 Kč
dobře (66 %)

Samsung UE40ES5500
cena: 14 150 Kč
dobře (65 %)

Sony KDL40EX650BAE2
cena: 16 640 Kč
dobře (64 %)

Orion 40LB140S
cena: 13 270 Kč
uspokojivě (51 %)

Sharp LC-40LE540E
cena: 15 000 Kč
uspokojivě (49 %)

²¹ Hodnocení rozvržení a navigace, nikoliv počtu služeb/aplikací, které závisí na výrobci a průběžně se mění.

²² Wi-Fi připojení možné po přikoupení wi-fi adaptéru

²³ Průměrná doba sledování 4 hodiny denně a 20 hodin denně v režimu stand-by; měřeno při optimálním nastavení obrazu

Test Televizory, úhlopříčka 107 cm (42 palců)

televizory, úhlopříčka 107 cm (42 palců)							
	LG 42LS570S	Philips 42PFL6007K/12	Panasonic TX-L42WT50E	Panasonic TX-L42ET5E	LG 42LM620S	Panasonic TX-L42E5E	LG 42LM660S
technologie	LCD LED	LCD LED	LCD LED	LCD LED	LCD LED	LCD LED	LCD LED
průměrná cena (Kč)	13 850	24 190	39 210	17 970	17 050	14 290	20 610
hodnocení kvality	dobře 65 %	dobře 65 %	dobře 62 %	dobře 60 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 55 %
obraz	uspokojivě 58 %	dobře 69 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 49 %
DVB-T/C: standardní / vysoké rozlišení	○ / +	+ / +	○ / +	○ / +	○ / +	○ / ○	○ / ○
DVB-S: standardní / vysoké rozlišení	+ / +	+ / +	○ / ○	× / ×	+ / +	× / ×	+ / ○
HDMI: výchozí / optimální nastavení	○ / +	○ / +	+ / +	○ / +	- / +	○ / ○	- / ○
jas a kontrast	+	+	+	+	+	+	+
rovnoměrnost podsvícení	++	++	++	++	++	++	++
pozorovací úhly / viditelnost na jasném světle	+ / +	+ / +	+ / ++	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +
plynulost rychlých scén / rolující text [Ⓜ]	○ / +	++ / ○	+ / +	+ / +	+ / ++	- / ++	+ / +
zvuk	uspokojivě 57 %	uspokojivě 51 %	uspokojivě 43 %	dostatečně 36 %	dostatečně 20 %	dostatečně 36 %	dostatečně 20 %
tunery a připojení	velmi dobře 84 %	velmi dobře 86 %	velmi dobře 86 %	dobře 75 %	velmi dobře 84 %	dobře 72 %	velmi dobře 86 %
speciální funkce	dobře 78 %	dobře 72 %	dobře 75 %	dobře 76 %	dobře 78 %	dobře 69 %	dobře 78 %
prohlížení fotografií	++	++	++	++	++	++	++
připojení do domácí sítě	+	+	+	+	+	+	+
portálové stránky [Ⓜ] / prohlížeč internetu	+ / +	○ / -	○ / +	○ / ○	+ / +	○ / -	+ / +
nahrávání vysílání / pause live TV	+ / ++	+ / +	+ / ++	× / ×	+ / ++	× / ×	+ / ++
3D obraz	×	++	+	++	++	×	++
obsluha	dobře 72 %	uspokojivě 57 %	dobře 65 %	dobře 64 %	dobře 72 %	dobře 63 %	dobře 71 %
návod k použití / uvedení do provozu	- / +	○ / +	- / +	- / +	- / +	- / +	- / +
běžné používání / menu	++ / +	+ / ○	+ / +	+ / +	++ / +	+ / +	++ / +
ovládání: dálkové / na přístroji	+ / ○	+ / -	+ / ○	+ / ○	+ / ○	+ / ○	+ / -
připojení audio-video přístrojů	+	+	+	+	+	+	+
teletext	+	+	++	++	+	++	+
elektronický programový průvodce	+	+	+	+	+	+	+
spotřeba elektrické energie	dobře 78 %	dobře 75 %	velmi dobře 84 %	velmi dobře 82 %	velmi dobře 92 %	velmi dobře 94 %	velmi dobře 91 %
technické údaje / vybavení							
změřená úhlopříčka (cm)	106,5	107	107	106,5	107	106	106,8
rozlišení (px)	1920 x 1080	1920 x 1080	1920 x 1080	1920 x 1080	1920 x 1080	1920 x 1080	1920 x 1080
DVB-T / DVB-C	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓
DVB-S / DVB-S2	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	× / ×	✓ / ✓	× / ×	✓ / ✓
počet HDMI konektorů	4	4	4	4	4	4	4
ethernet / wi-fi / HbbTV	✓ / × [Ⓜ] / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / × [Ⓜ] / ✓	✓ / × [Ⓜ] / ✓	✓ / ✓ / ✓
zvukový výstup: analogový / digitální / sluchátka	× / ✓ / ✓	× / ✓ / ✓	× / ✓ / ✓	× / ✓ / ✓	× / ✓ / ✓	× / ✓ / ✓	× / ✓ / ✓
3D technologie	×	pasivní	aktivní	pasivní	pasivní	×	pasivní
roční spotřeba: deklarace / měření [Ⓜ] (KWh)	× / 92	75 / 96,9	78 / 83,2	77 / 85,7	76 / 71,5	62 / 68,3	76 / 73,1

klíč:

++ + ○ - --
velmi dobře ↔ nedostatečně

Ⓜ vítěz testu
Ⓜ výhodný nákup

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano × ne
Některá hodnocení mohou být limitována.
Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.
[Ⓜ] plynulost rolujícího textu, např. krátkých zpráv
zobrazovaných v liště na okaji obrazovky
na zpravodajských kanálech

LG
42LM760S
LCD LED
25 250
uspokojivě
53 %
uspokojivě
43 %
○ / +
+ / +
- / ○
+
++
+ / +
○ / ++
uspokojivě
51 %
velmi dobře
86 %
dobře
78 %
++
+
+ / +
+ / ++
++
dobře
71 %
- / +
++ / +
+ / -
+
+
+
velmi dobře
96 %
105,5
1920 x 1080
✓ / ✓
✓ / ✓
4
✓ / ✓ / ✓
x / ✓ / ✓
pasivní
76 / 85,7

LG 42LS570S
cena: 13 850 Kč
dobře (65 %)

Philips 42PFL6007K/12
cena: 24 190 Kč
dobře (65 %)

Panasonic TX-L42WT50E
cena: 39 210 Kč
dobře (62 %)

Panasonic TX-L42ET5E
cena: 17 970 Kč
dobře (60 %)

LG 42LM620S
cena: 17 050 Kč
uspokojivě (58 %)

Panasonic TX-L42E5E
cena: 14 290 Kč
uspokojivě (55 %)

LG 42LM660S
cena: 20 610 Kč
uspokojivě (55 %)

LG 42LM760S
cena: 25 250 Kč
uspokojivě (53 %)

89 nově otestovaných televizorů na www.dtest.cz
Na www.dtest.cz/televize naleznete výsledky dalších testovaných televizorů různých velikostí, detailnější hodnocení zkoušek a přehled jejich vybavení. Televizory lze třídit a řadit podle různých kritérií a vzájemně porovnávat.

²¹ Hodnocení rozvržení a navigace, nikoliv počtu služeb/aplikací, které závisí na výrobci a průběžně se mění.

²² Wi-fi připojení možné po přikoupení wi-fi adaptéru

²³ průměrná doba sledování 4 hodiny denně a 20 hodin denně v režimu stand-by; měřeno při optimálním nastavení obrazu

Pracovníci laboratoře měří maximální kontrast televizorů či vlastnosti obrazovek v prostředí se zdroji jasného světla.

Zadní strana ovladače Philips s klávesnicí pro snazší obsluhu webového prohlížeče.

polarizační brýle a obecně o něco nižší náročnost této techniky na zrak. Velmi dobré známky si odneslo i několik dalších televizorů Panasonic a LG s pasivním systémem.

Naopak pouze průměrný je celkový dojem z 3D obrazu u modelu Sony KDL-40HX855. Trojrozměrný efekt se při naklonění hlavy ztrácí, dochází přitom i ke změnám barevnosti a jasů či zdvojení obrazu. Hlavu je třeba držet rovně, což není pro každého komfortní. Navíc zatemňovací brýle používané v aktivních 3D systémech vedou k rychlejší únavě očí. K zmíněnému televizoru přitom žádné brýle přibaleny nejsou, musíte si je koupit zvlášť za zhruba tisíc korun. ✕

Když v televizi nic nedávají

Přehrávání z USB: Dnes už naprostá většina televizorů přehrává video z USB paměti. Stačí video soubory nahrát z počítače na flash disk či externí pevný disk, ten připojit do USB konektoru na televizi a v menu si vybrat, na co chcete koukat. To samé platí pro hudbu a fotografie.

Použití jako monitor: Další možnost, kterou nabízí v podstatě všechny televizory. Přes VGA či DVI konektor připojíte starší počítače a notebooky, přes HDMI přípojku novější stroje, ale třeba i některé telefony, tablety, fotoaparáty a videokamery. Zatímco VGA a DVI vstupy nejsou úplnou samozřejmostí, univerzální rozhraní HDMI je všudypřítomné.

Přehrávání z domácí sítě: Mnoho televizorů má certifikaci DLNA (standard pro snadné sesíťování elektronických spotřebičů v rámci domácí sítě), tedy dovoluje přehrávat video a hudbu či prohlížet fotografie uložené v jiných zařízeních v domácnosti, třeba v počítači nebo dalších přístrojích s certifikací DLNA. Stačí, aby tato zařízení byla připojena do domácí sítě, ať už přes wi-fi nebo ethernetový kabel.

Záznamy vysílání: Čím dál častější je také schopnost televizorů nahrávat vysílání na externí pevné disky, případně flash disky. O náhradu plnohodnotného rekordéru se ale nejedná. Nahrávky lze přehrát pouze na televizoru, kterým byly pořízeny, nejsou upravovat a při záznamu nelze sledovat jiný program. A televizory Philips musí být navíc při záznamu připojeny k internetu.

Internet v televizi

Smart TV: Pod označením „chytré televizory“ se skrývají přístroje s připojením k internetu. Po stisknutí tlačítka na ovladači vyvoláte portál s předinstalovanými aplikacemi, které vám umožní navštívit třeba Facebook, Twitter či YouTube. Další aplikace lze snadno stáhnout z internetu. Funguje to podobně jako u chytrých telefonů, jen nečekejte, že nabídka a funkcionality aplikací bude tak široká. V této sféře neexistuje jednotný standard, každý výrobce používá vlastní systém, který se liší jak uživatelským rozhraním, tak i počtem dostupných aplikací. Na obrazovkách řady televizorů můžete např. sledovat sociální sítě i vysílání najednou.

Webový prohlížeč: Většina chytrých televizorů obsahuje i víceméně plnohodnotný internetový prohlížeč. Rozdíl mezi počítačem a televizí je ale stále propastný, zejména pokud jde o rychlost a pohodlnost obsluhy. Načítání webových stránek je v porovnání s počítačem pomalejší a jejich zobrazení ne vždy ideální, vypisování adres a textu pomocí numerické klávesnice či kurzorových kláves na dálkovém ovladači zdoluhavé. Philips tento problém elegantně vyřešil – na zadní straně dálkového ovládače některých modelů je umístěna klávesnice. V aktuálním testu se to týká televizorů Philips 40PFL7007K/12 a 40PFL8007K/12. Ve většině případů lze k televizorům připojit také standardní klávesnici přes rozhraní USB; výjimkou jsou modely Sony.

HbbTV: S internetem je svázána i další relativní novinka, tzv. hybridní televizní vysílání. Tento standard označovaný zkratkou HbbTV umožňuje televizním stanicím nabízet vedle běžného programu i další online služby, například vylepšený teletext, online zpravodajství, rozšířený programový průvodce či přístup do vlastního archivu. Zatímco například v Německu zažilo hybridní vysílání v poslední době rozmach, u nás je situace tristnější. Přesto se oproti minulému roku, kdy na našem území hybridní vysílání nikdo nenabízel, daly ledy do pohybu. V prvním pololetí hybridní vysílání spustila jak Česká televize, tak kabelová síť UPC. Zatím jimi však nebyl potenciál HbbTV naplno využit. Ostatní stanice pak tento standard zcela ignorují.

Test Myčky nádobí

Ruční umývání nádobí nepatří k zrovna populárním činnostem, a tak není divu, že si stále více domácností pořizuje myčku. Cenové rozdíly mezi různými modely nejsou zcela zanedbatelné, z hlediska kvality mytí se však do značné míry stírají. Žádná z testovaných myček se příliš neblýskla, výkony všech modelů jsou veskrze průměrné.

Nedokonalé umytí

Jak naznačuje počet výrobků v tabulce, tento test je jen malou sondou do aktuální nabídky. Do testu jsme původně chtěli zařadit myček více, část výrobců však v současnosti obměňuje sortiment a původně vytipované modely v době publikace výsledků již na trh nedodává. Na kvalitu nejnovějších přírůstků si tedy posvítíme v budoucnu. I tak se však potvrdilo, že mycí výkon nelze vztahovat k ceně ani typu spotřebiče. Kvalita mytí je u všech modelů na srovnatelné úrovni. Do testu jsme nakonec zařadili jedenáct myček, některé z nich volně stojící, jiné vestavné, které lze zcela nebo částečně překrýt dvířky v provedení kuchyňské linky. Nádobí umyje každá celkem obstojně, ale žádná velká sláva to není – zkrátka průměr. Nebo jsme snad byli na myčky příliš přísní? Posuďte sami.

Špina v laboratoři

Pro účely testu jsme shromáždili sestavu nádobí, která se nikterak nevy-myká obvyklému obsahu myček většiny domácností. Testovací náplň se skládá převážně z talířů, skleniček, šálků, příborů a dalšího kuchyňského náčiní. Do „nákladu“ jsme přidali také několik misek a mís a nechyběl ani pár nerezových pánví či pečicích nádob. Celkem jsme do myčky o kapacitě 12 souprav naskládali 72 kusů nádobí včetně příborů.

Níjak výjimečné nebylo ani znečištění, které bylo zvoleno tak, aby reprezentovalo v domácnostech nejčastěji používané potraviny. Základ tvoří máslo, vejce, mléko, ovesné vločky, bramborový škrob, rajčatový protlak či maso. Menu zahrnovalo i pro myčky problematičtější nečistoty jako třeba zaschlý čokoládový nápoj, špenát nebo zapečenou směsici různých ingrediencí.

Nutno říci, že čerstvě ušpiněné nádobí nepředstavuje příliš velkou výzvu; navíc málokdo zapíná myčku jen kvůli pár právě použitým talířům, šálkům a skleničkám. Ve většině reálných situací leží špinavé nádobí několik hodin ladem, než se ho sejdě dostatek k naplnění celé myčky. I s tím v testu počítáme a zbytky jídla necháváme před zkouškami patřičně zaschnout. U části nádobí se tak děje na vzduchu při pokojové teplotě, další kusy putují do trouby, kde se suší při teplotě 80 °C, uležen necháváme i nádoby po klasickém pečení. Nakonec mezi takto „odborně“ zašpiněné nádobí přidáme i několik čistých kusů.

d dobrá rada

Ani jedné z testovaných myček se nepodařilo umýt nádobí dokonale. Rozdíly v kvalitě mytí mezi jednotlivými modely navíc nebyly nijak významné. Nejlepší celkové hodnocení získaly dvě volně stojící myčky: **Beko DSFN6530** (dobře, 9990 Kč) s kapacitou dvanáct souprav a **Hotpoint-Ariston LDFA++ 12H14 X** (dobře, 12 120 Kč) s kapacitou čtrnáct souprav. Spotřebiče jsou to poměrně úsporné, druhý jmenovaný je navíc i relativně málo hlučný a nabízí nadstandardní počet programů. Jejich výkony při mytí však jsou, stejně jako u ostatních myček, přinejlepším pouze uspokojivé. Se zaschlými zbytky jídla a špinavějším nádobím obecně mají zkrátka hlavní i úsporné programy testovaných modelů jisté problémy a pro hluboké páry a pečící nádoby to platí dvojnásob.

Kde konkrétně myčky ztrácely nejvíce bodů? OMšek představují zejména hrnce a pečící nádoby – v hlavním programu je nedokázal uspokojivě umýt jediný model. Zhylé nádobí na tom bylo o poznání lépe, ale ani to nebylo vždy důkladně čisté. Zvláště pro důslednější mytí hrnců a pekáčů jsou tak vhodné spíše intenzivní programy, které zlepšují účinnost mycího cyklu zvýšením objemu a teploty vody, ruku v ruce se spotřebou elektrické energie.

Vyplatí se úsporný program?

Kromě hlavního (běžného či automatického) programu se v testu zaměřujeme také na účinnost programu úsporného. Jeho výhodou je v první řadě nižší spotřeba elektrické energie, čehož je docíleno mytím při nižší teplotě. Často dochází i ke snížení objemu použité

vody, byť narazíme i na myčky, které ji v úsporném programu spotřebují více než v hlavním. Úspora se ale netýká času; mytí obvykle probíhá déle než u již tak dost dlouhých hlavních programů. Světlou výjimku představuje model **Beko DSFN6530**, jehož úsporný cyklus trvá „pouze“ dvě a čtvrt hodiny, tedy o téměř deset minut méně než hlavní program. Tomu však odpovídá kvalita umytí – pouze dostatečná.

Opačný extrém představují modely **Bauknecht GSXP 6143 A+ TR** a **Hotpoint-Ariston LDFA++ 12H14 X** s ekologickým cyklem o délce tři hodiny a dvacet minut. U druhého zmíněného modelu to dělá o osmdesát minut více než při použití hlavního programu. Právě čas se v tomto případě ukazuje jako hlavní faktor podílející se na kvalitě mytí – úsporný program je u této myčky výjimečně účinnější než hlavní, navzdory nižší spotřebě vody a elektrické energie. Jinak jsou však výsledky zpravidla o něco horší, i když některým modelům se daří rozdíly mezi oběma programy minimalizovat.

Rozdíly jsou ve výbavě

Kromě intenzivních programů pro silně znečištěné nádobí jsou myčky standardně vybaveny také programy zkrácenými; obvykle fungují na principu vyšší spotřeby vody či vyšší teploty mycího cyklu. Zejména dražší myčky pak nabízejí i další speciální programy. Například v bohaté programové nabídce modelu **Hotpoint-Ariston** mimo jiné najdeme cyklus vhodný pro mytí dětského nádobí a lahviček. Nadstandardní programové vybavení modelu **Bauknecht** zas zahrnuje tzv. antibakteriální program, který používá při

1 Jak testujeme

podrobný postup testu myček nádobí najdete na www.dtest.cz/mycky

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality myček nádobí

mycí cyklus 47,5 %
délka mycího cyklu 2,5 %
spotřeba energie a vody 20 %
hlučnost 10 %
návod k použití 2 %
obsluha 18 %

oplachu vodu o vysoké teplotě. Většina uživatelů však tyto programy spíše nevyužívá; a jak již bylo řečeno, kvalita mytí a sušení v hlavních programech je na ceně do značné míry nezávislá.

Jednotlivé modely se liší také přítomností dalších, více či méně přínosných funkcí. Z nich k těm nejužitečnějším patří zejména odložený start, předoplach a programy pro poloviční náplň nebo použití tablet „vše v jednom“.

Při výběru nepodceňujte ani konstrukci košů. Máte-li tu možnost, zkontrolujte ji v prodejně, stejně jako to, jak pohodlně se s koši manipuluje. Mřížka by neměla mít příliš velké rozestupy, aby skrz ni menší předměty či rukojeti hrnců nepropadávaly. Zároveň by rozestupy držáků na nádobí měly poskytovat dostatek místa pro cirkulaci vody. Velmi praktická je možnost nastavení pozice horního koše podle charakteru náplně buď pomocí systému tzv. klipu, který dovoluje plynule měnit výšku koše, nebo klasicky přesunutím koše do jiné drážky. Užitečné jsou také sklopné trny, které poskytnou více možností pro uspořádání nádobí. A k plusům patří také možnost měnit pozici košíků na příbory nebo samostatná zásuvka, ve které se příbory zpravidla umyjí lépe.

I tichá může rušit

Dalším rozhodujícím faktorem, zvláště pokud bydlíte v menším bytě nebo je vaše kuchyně situována blíže ložnici či dětskému pokoji, je hlučnost myčky. Změřená hlasitost neboli akustický tlak (uváděný též na energetickém štítku) je sice hodnota objektivní, ale řídit se čistě podle ní se nemusí vyplatit. Nic totiž nefuká o tom, zda nebude myčka vydávat různé nepříjemné zvuky, například pro některé přístroje typický pískot či tlumené bouchání. Z tohoto důvodu doplňujeme měření akustického tlaku o subjektivní zhodnocení hluku několika odborníky. Jak vidno v tabulce, některé objektivně tišší modely mohou lézt na nervy více než ty papírově hlučnější. ✕

i

Vestavnou nebo volně stojící?

Existují dva základní typy myček – vestavné a volně stojící. Vestavné modely se dále dělí na dvě podkategorie. Plně vestavné myčky mají ovládací prvky situovány na horní hranu dveří a díky tomu je zcela zakrývají dvířka kuchyňské linky. Částečně vestavné myčky lze z větší části také schovat za desku v provedení kuchyňské linky, ale obslužný panel umístěný v horní části zůstane viditelný. Vestavné myčky se obecně kvalitou od volně stojících neliší, podíl více či méně kvalitních modelů je v této kategorii srovnatelný s volně stojícími. Obvykle však bývají dražší. Proč? Výrobci si zřejmě uvědomují, že lidé toužící po jednotném vzhledu kuchyně jsou ochotni si připlatit. Nicméně i mnohé volně stojící modely můžete do kuchyňské linky zabudovat, byť výsledný estetický dojem bude záviset na vzhledu původních dvířek. Řeč je o tzv. podstavných modelech, které umožňují demontáž vrchní desky.

+

Tipy pro dobré mytí

- Ruční oplachování nádobí před vložením do myčky je ve většině případů plýtváním vody i drahocenného času. Zbytky jídla raději seškrábněte anebo použijte funkci předoplach.
- Věnujte pozornost uspořádání nádobí v myčce. Talíře by se neměly vzájemně dotýkat, sklenice, šálky a jiné nádoby vkládejte dnem vzhůru, aby se v nich nehromadila voda.
- Nádobí vkládejte tak, aby nejšpinavější směrovalo ke středu myčky. Tím dosáhnete lepšího mycího účinku.
- Největší nádoby umístěte po okrajích či do zadní části myčky. V přední části by mohly znesnadnit přístup vody k dávkovači mycího prostředku.
- Ověřte, zda nic nebrání rotaci ostřikovacích ramen.
- Kontrolujte stav soli a leštidla, pokud nepoužíváte tablety vše v jednom, a nastavte jejich dávkování s ohledem na tvrdost vody.

myčky nádobí

	Beko DSFN6530	Hotpoint- Ariston LDFA++ 12H14 X	Indesit DIFP 48	Siemens SN24E802EU ¹⁾	Zanussi ZDI13001XA	Bauknecht GSXP 6143 A+ TR	AEF F45000W0
typ	volně stojící	volně stojící	plně vestavná	volně stojící	částečně vestavná	plně vestavná	volně stojící
průměrná cena (Kč)	9990	12 120	9840	10 120	9990	17 990	10 990
hodnocení kvality	dobře 60 %	dobře 60 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 57 %
mycí cyklus	uspokojivě 52 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 54 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 54 %
mytí: hlavní / úsporný program	○ / -	- / ○	○ / ○	○ / -	○ / -	○ / ○	○ / -
sušení a leštění: hlavní / úsporný program	+ / +	+ / +	++ / +	++ / +	++ / ++	+ / +	++ / ++
délka mycího cyklu	dostatečně 28 %	dostatečně 28 %	dostatečně 31 %	dostatečně 21 %	dostatečně 39 %	nedostatečně 12 %	dostatečně 34 %
hlavní program (min)	- 146	○ 120	○ 120	- 138	○ 114	-- 165	○ 118
úsporný program (min)	- 137	-- 201	-- 175	-- 195	- 144	-- 200	-- 159
spotřeba elektrické energie a vody	dobře 67 %	dobře 65 %	dobře 65 %	dobře 68 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 57 %
hlavní program: energie (kWh)	+ 1,042	+ 1,086	+ 1,027	+ 1,04	○ 1,249	○ 1,361	○ 1,194
úsporný program: energie (kWh)	++ 0,801	+ 0,95	+ 0,93	++ 0,818	+ 0,999	++ 0,887	+ 1,022
hlavní program: voda (l)	○ 14	○ 15,3	○ 14,7	○ 14,8	- 18,7	○ 15,7	○ 17,2
úsporný program: voda (l)	○ 15,3	+ 10,8	○ 13,4	○ 13,6	- 19,0	+ 10,6	+ 12,1
hlučnost	uspokojivě 58 %	dobře 67 %	uspokojivě 47 %	uspokojivě 43 %	uspokojivě 50 %	dobře 66 %	dostatečně 35 %
změřená hlučnost, dB(A)	○ 46	+ 44	○ 50	- 51	- 51	+ 44,5	○ 50
subjektivní hodnocení	+	+	○	○	+	+	-
návod k použití	dobře 73 %	velmi dobře 84 %	velmi dobře 85 %	velmi dobře 90 %	dobře 75 %	dobře 64 %	dobře 76 %
obsluha	dobře 77 %	dobře 79 %	dobře 76 %	dobře 70 %	dobře 75 %	dobře 67 %	dobře 76 %
účinnost samočištění	++	++	++	++	++	++	++
práce s koší	○	+	○	-	-	○	-
čistění filtrů nečistot	+	+	+	+	+	○	+
plnění myčky	++	++	+	++	++	+	++
běžný provoz	++	+	++	++	++	+	++
zpracování	velmi dobře 83 %	velmi dobře 80 %	velmi dobře 80 %	velmi dobře 84 %	velmi dobře 82 %	velmi dobře 84 %	dobře 76 %
technické údaje / vybavení							
deklarovaný příkon (W)	1900-2200	1900	1900	2000-2400	2200	2000-2200	2200
kapacita (počet souprav)	12	14	12	12	12	13	12
rozměry: šířka x výška x hloubka (cm)	60 x 82 x 60	60 x 85 x 60	60 x 82 x 57	60 x 84 x 59	60 x 82 x 58	60 x 82 x 55,5	60 x 85 x 61
příbory: košík / zásuvka / jiné uložení	✓ / x / x	✓ / x / ✓	✓ / x / x	✓ / x / x	✓ / x / x	✓ / ✓ / x	✓ / x / x
odložený start (h)	✓ 1-9	✓ 1-24	✓ 3, 6, 9	✓ 1-24	✓ 3	✓ 1-24	✓ 1-19
poloviční náplň	✓	✓	x	✓	x	x	x
tablety vše v jednom	✓	✓	x	x	x	✓	✓

klíč:

++ + ○ - --
velmi dobře ↔ nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100-80 %
dobře 79-60 %
uspokojivě 59-40 %
dostatečně 39-20 %
nedostatečně 19-0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

¹⁾ výběrový model

Whirlpool ADG 8800 IX	Zanussi ZDT15001FA	Indesit DIF 14 A R	Zanussi ZDT 13011 FA
částečně vestavná	plně vestavná	plně vestavná	plně vestavná
11 180	10 990	6790	12 990
uspokojivě 57 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 54 %	dostatečně 30 %
uspokojivě 54 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 50 %	dostatečně 30 %
○ / —	○ / —	○ / —	— / —
++ / ++	++ / ++	+ / ++	++ / ++
nedostatečně 15 %	dostatečně 32 %	dostatečně 29 %	uspokojivě 46 %
— 168	○ 120,5	○ 123	○ 103
— 168	— 184	— 180	— 135
uspokojivě 56 %	dobře 62 %	dobře 64 %	uspokojivě 51 %
○ 1,84	+ 1,069	+ 1,068	○ 1,329
+ 0,925	++ 0,875	++ 0,89	+ 0,967
○ 16	— 18,7	○ 16,5	— 19,3
○ 13,7	+ 12,5	+ 12,1	○ 14,7
dobře 61 %	dostatečně 34 %	dostatečně 21 %	uspokojivě 59 %
+ 44,5	— 53	— 54	○ 45,5
+	○	—	+
uspokojivě 59 %	dobře 75 %	dobře 75 %	dobře 62 %
dobře 70 %	dobře 75 %	dobře 72 %	dobře 63 %
++	++	++	+
○	—	—	—
○	+	+	+
++	++	+	+
+	++	++	○
velmi dobře 84 %	velmi dobře 84 %	velmi dobře 82 %	velmi dobře 86 %
2000–2200	2200	1750	2200
12	12	12	12
59 × 82 × 51	60 × 81 × 55	59 × 82 × 57	60 × 82 × 55
✓ / ✗ / ✗	✓ / ✗ / ✗	✓ / ✗ / ✗	✓ / ✗ / ✗
✓ 2, 4, 8	✓ 3, 6, 9	✗	✓ 3
✓	✗	✗	✗
✓	✓	✗	✗

+ vítěz testu
 ⊖ výhodný nákup

Dnešní myčky jsou poměrně úsporné, i když mezi jednotlivými modely se samozřejmě větší či menší rozdíly najdou. Jak je vidět v tabulce, spotřeba vody se u testovaných přístrojů pohybuje kolem 15 litrů na jeden standardní mycí cyklus, ačkoliv v extrémních případech to je téměř 20 litrů. Ty nejšetnější si v úsporném programu vystačí s pouhými 10 až 12 litry. Příliš náročné myčky nejsou, ani co se týče odběru elektrické energie. Většina spotřebuje něco přes jednu kilowatthodinu v hlavním a ještě méně v úsporném programu.

Jestli je pro vás nákup myčky smysluplný, napoví jednoduchý test. Vezměte nádobí shromážděné během dvou dnů a zkuste ho umýt a opláchnout ve 12 až 15 litrech vody. Sejde-li se vám nádobí celá kopa a jeho mytí zabere déle než půl hodiny, koupě myčky stojí za úvahu. Pokud by nádobí nebylo příliš špinavé a všechno byste umyli v jednom napaštěném dřezu a vynechali oplach, možná v porovnání s myčkou pár litrů vody ušetříte. Ale bude to velmi těsné.

Do myčky nepatří přístroje s dřevěnou rukojetí a hliníkové hrnce a kastrolky, protože by se na nich mohly výrazně podepsat mycí prostředky. Také starožitné a citlivé kusy porcelánu a skla je vhodnější mýt v ruce, přestože některé spotřebiče nabízejí různé šetrné programy. Potřetě a jinak dekorované nádobí bez glazury může při častém pobytu v myčce blednout a potisk či dekor se ztrácet (novější jídelní potřeby mívají označení, zda do myčky patří nebo ne). Pozornost je třeba věnovat také plastu, který by se mohl vlivem vysoké teploty poškodit či deformovat. S myčkou kompatibilní plastové nádobí musí být také označeno.

I myčka vyžaduje hygienu

Myčky se zpravidla o čistotu svých útroh starají dobře, z času na čas je však třeba přiložit ruku k dílu. Pravidelně čistěte filtry na nečistoty; jejich zanesení snižuje účinnost mytí a také může dojít k nárůstu spotřeby energie. Několikrát do roka byste měli vyčistit také trysky ostřikovacích ramen. U některých myček nejdou odmontovat, což celý proces poněkud znesnadňuje.

Automatické programy

Nemá-li myčka jasně rozpoznatelný hlavní či běžný program, jeho místo pravděpodobně zastává program automatický. Při automatickém mycím cyklu myčka přizpůsobuje teplotu vody či délku mytí na základě informací ze senzorů znečištění vody. Některé modely mají navíc senzor naplnění a kromě čistoty vody tak přizpůsobují program i množství nádobí.

Test Myčky nádobí

Beko DSN6530

cena: 9990 Kč

dobře (60 %)

+ poměrně úsporná; horní koš vhodný pro větší misky; flexibilní pozice košíku na příbory; jemný a hrubý filtr lze vyjmout zvlášť

- průměrná kvalita mytí, v úsporném programu pouze dostatečná; delší mycí programy; viko košíku na příbory se snadno uvolní

Hotpoint-Ariston LDFA++ 12H14 X

cena: 12 120 Kč

dobře (60 %)

+ poměrně tichá a úsporná; horní koš vhodný pro větší misky; flexibilní pozice košíku na příbory; jemný a hrubý filtr lze vyjmout zvlášť

- pouze dostatečná kvalita mytí v hlavním programu, průměrná v úsporném; dlouhý úsporný mycí program

Indesit DIFP 48

cena: 9840 Kč

uspokojivě (59 %)

+ poměrně úsporná; flexibilní pozice košíku na příbory; solidní konstrukce sklopných trnů; jemný a hrubý filtr lze vyjmout zvlášť

- průměrná kvalita mytí; méně pohodlná práce s obsluhým panelem; horší konstrukce komory na mycí prostředek

Siemens SN24E802EU

cena: 10 120 Kč

uspokojivě (59 %)

+ poměrně úsporná

- průměrná kvalita mytí, v úsporném programu pouze dostatečná; delší mycí cykly; viko košíku na příbory se snadno uvolní; někdy obtížnější zavírání komory na mycí prostředek; relativně vysoká hlučnost

Zanussi ZDI13001XA

cena: 9990 Kč

uspokojivě (59 %)

+ snadné ukládání příborů; jemný a hrubý filtr lze vyjmout zvlášť

- průměrná kvalita mytí, v úsporném programu pouze dostatečná; poněkud nepraktická práce s horním košem; příliš malá skládací polička na šálky; ostříkovací ramena nelze odmontovat (horší komfort při čištění)

Bauknecht GSXP 6143 A+ TR

cena: 17 990 Kč

uspokojivě (58 %)

+ poměrně tichá; celkem nízká spotřeba vody a energie v úsporném programu; horní koš vhodný pro větší misky

- vyšší cena; průměrná kvalita mytí; delší mycí cykly; nestabilní skládací polička na šálky; málo místa na sklenice či šálky, pokud jsou vloženy talíře

AEG F4500W0

cena: 10 990 Kč

uspokojivě (57 %)

- + celkem nízká spotřeba vody a energie v úsporném programu; snadné ukládání příborů; jemný a hrubý filtr lze vyjmout zvlášť
- průměrná kvalita mytí, v úsporném programu pouze dostatečná; poněkud nepraktická práce s horním košem; příliš malá skládací polička na šálky; nepříjemná hlučnost; ošťikovací ramena nelze odmontovat (horší komfort při čištění)

Whirlpool ADG 8800 IX

cena: 11 180 Kč

uspokojivě (57 %)

- + poměrně tichá; horní koš vhodný pro větší misky
- průměrná kvalita mytí, v úsporném programu pouze dostatečná; další mycí cykly; málo místa pro sklenice či šálky, pokud jsou vloženy talíře

Zanussi ZDT15001FA

cena: 10 990 Kč

uspokojivě (57 %)

- + poměrně úsporná; snadné ukládání příborů; jemný a hrubý filtr lze vyjmout zvlášť
- průměrná kvalita mytí, v úsporném programu pouze dostatečná; poněkud nepraktická práce s horním košem; příliš malá skládací polička na šálky; relativně vysoká hlučnost; ošťikovací ramena nelze odmontovat (horší komfort při čištění)

Indesit DIF 14 A R

cena: 6790 Kč

uspokojivě (54 %)

- + nižší cena; poměrně úsporná; flexibilní pozice košíku na příbory; nastavitelná skládací polička na šálky; jemný a hrubý filtr lze vyjmout zvlášť
- průměrná kvalita mytí, v úsporném programu pouze dostatečná; nedostatek místa pro šálky, pokud je horní koš v nejvyšší pozici; relativně vysoká a nepříjemná hlučnost; nemá funkci odložený start

Zanussi ZDT 13011 FA

cena: 12 990 Kč

dostatečně (30 %)

- nižší kvalita mytí; málo místa na sklenice či šálky, pokud jsou vloženy talíře; víko košíku na příbory se snadno uvolní; světelné kontrolky příliš blízko u sebe se špatně rozeznávají; ošťikovací ramena nelze odmontovat (horší komfort při čištění)

- vítěz testu
- výhodný nákup

Test

Běžeccké bundy

Bundy na běhání, chcete-li větrovky. Na každé druhé je visačka „wind stopper“. Vítr nepustí, ale pot odvětrají. Některé nejsou vhodné do deště a jedna z testovaných pouští křiklavě žlutou barvu. Nepromokavý materiál není zárukou, i taková bunda se může při mrholení promáčet. Cena ani značka nejsou při výběru rozhodující.

Odolají větru, dešti

d dobrá rada

Běžecké bundy jsou jako většina funkčního oblečení poměrně drahé. Na druhou stranu se v testu projevily jen drobnější nedostatky a tak se vyplatí vybírat především podle pohodlnosti a zamýšleného účelu. Na výběr máte od lehkých větrovek jako **Sensor Parachute** (dobře, 1400 Kč) či bund více na tělo se síťovinou na zádech jako **Gore Pulse** (dobře, 3470 Kč) až po „plnokrevné“ bundy na běhání jako **Craft Performance** (dobře, 1530 Kč) nebo **Salomon Fast Wing** (dobře, 2270 Kč). Nejlevnější volbou z testovaných je **New Balance Essential** (dobře, 1000 Kč), kvalitní a velmi dobře fungující bunda, která získala i oblibu mezi našimi testujícími běžci.

Pravidelní běžci se s nastávajícím podzimem začínají poohlížet po oblečení pro deštivé a větrné počasí. Na popularitě získávají bundy na běhání. Ovšem koupit tu správnou běžecskou bundu není tak snadné, jak jsme se sami přesvědčili.

Na přípravě testu jsme spolupracovali mimo jiné s kolegy ze Švédska. Ti sestavili tým běžců, kteří prováděli praktické zkoušky, protože ve Švédsku je i v létě jako u nás spíše zkraje podzim. Zatímco nákup bund ve Švédsku nepředstavoval žádný problém, vždy kolegové koupili to, co chtěli, tedy lehkou větrovku odolnou vůči dešti, v českých prodejnách často křčili rameny a nabízeli nám leccos od teplejších softshell bund určených pro jiné venkovní aktivity po bundy, které na první pohled připomínaly spíše cyklistické oblečení. Naš výběr tedy zahrnuje jak lehké běhací bundy, jako je **Sensor Parachute** či **Craft Performance**, tak teplejší modely s podšívkou jako **Adidas Gore**, které se uplatní nejen při běhání.

Spokojenost testujících běžců s některými bundami, u nichž bychom to nečekali, byla překvapivá. Kvalita a nekvalita jednotlivých modelů se zpravidla potvrdila i laboratorními zkouškami zaměřenými na funkční vlastnosti bund a na kvalitu použitých materiálů.

Nepromokavé, ale promočené

Smyslem bundy na běhání je chránit běžce před nepříznivým počasím, především před větrem a deštěm. Její funkční vlastnosti pak spočívají v tom, že použitý materiál „dýchá“. Schopnost odvětrat pot nespočívá jen v samotném střihu bundy, ale i v použitých materiálech. Kombinace obojího činí z běžecské bundy kus funkčního oblečení.

Před větrem většina bund ochrání. Nejhorší udělená známka v této zkoušce zněla uspokojivě, takže lze říci, že všechny bundy jsou skutečně větrovky a lákavý název „wind stopper“ je namístě. Ani s propustností vodních par, v tabulce nazvanou prodyšnost, nejsou testované bundy na šíru. Více se zpotíte v bundách **Adidas Gore**, **Umbro** a **Columbia**. Zatímco **Adidas Gore** je teplejší bunda se síťovanou podšívkou, **Umbro** a především **Columbia** patřily k těm, v nichž se našim běžcům běhalo hůře. **Columbia** je vybavená reflexním povrchem odrážejícím teplo a nahrazujícím izolační vrstvy; na

Testované bundy mají praktické drobnosti. Samozřejmostí je kapuce, u bundy **New Balance** složitelná do límce. Standardem se stává speciální kapsa určená pro MP3 přehrávač. Připomínáme, že běhání s hudbou je sice příjemné, nedoporučujeme jej ovšem tam, kde je provoz a hrozí srážka s cyklistou, bruslařem či dokonce s autem. Praktický je model **Craft**, uvnitř kapsy má pásek, který lze použít jako opasek, a bundu lze sbalit do její vlastní kapsy. To je praktičtější řešení než samostatný obal (např. **Salomon**), který dříve či později ztratíte. **Salomon** byl testujícími oceňován díky praktickému střihu. Na první pohled je zjevné, že zip této bundy není umístěn symetricky ve středu, ale u krku se stáčí na stranu. Žádná módní záležitost, ale vysoce praktická věc; zip dopnutý zcela ke krku neškrábe. Tato bunda má navíc i rukávové otvory pro kapsy a hodinky. Běžci je hodnotili jako praktické, někomu mohou ovšem být nepohodlné. Doporučujeme před koupí vyzkoušet.

zahřátí a proti větru je vhodná, na běhání již méně.

Setkáte-li se při tužení své kondice s deštěm, záleží na tom, jak bude silný. Až na model **Newline** jsou všechny testované bundy nepromokavé. To ovšem neznamená, že se nepromočí. Materiály bez problémů odolaly zkoušce odolnosti proti pronikání vody pomocí vodního tlaku. V další zkoušce, kdy byl použit vodní sprej, ovšem mnohé, byť voděodolné materiály selhaly. Podzimní mlha spojená s drobným deštěm tak pro některé bundy znamená konečnou. Ještě přísnější byli v hodnocení odolnosti vůči dešti (tentokrát skutečnému) švédští běžci. Podle nich se na běhání v dešti nehodí například **Gore Pulse** či **Sensor Parachute**.

> str. 35

Jak testujeme

podrobný postup testu běžecských bund najdete na www.dtest.cz/bezecke-bundy

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality běžecských bund

kvalita materiálů 15 %
funkční vlastnosti 40 %
praktické zkoušky 40 %
označení a údržba 5 %

běžecské bundy

	Craft Performance Run Feather-light jacket	Sensor Parachute	Salomon Fast Wing jacket III	New Balance Essential Woven Anorak	Adidas SN Gore Jacket	Umbro Woven Wind Jacket	Gore Pulse AS Jacket
průměrná cena (Kč)	1530	1400	2270	1000	2900	1200	3470
hodnocení kvality	dobře 76 %	dobře 74 %	dobře 73 %	dobře 72 %	dobře 70 %	dobře 69 %	dobře 67 %
kvalita materiálů	dobře 73 %	dobře 69 %	dobře 76 %	dobře 78 %	uspokojivě 56 %	velmi dobře 80 %	uspokojivě 59 %
změna rozměrů po praní	++	++	++	++	○	++	++
tkanina: pevnost / pružnost	○ / +	○ / ○	+ / +	++ / +	- / +	+ / ○	- / ++
odolnost vůči oděru	++	+	++	++	+	++	-
stálobarevnost	++	++	++	+	++	++	++
funkční vlastnosti	dobře 69 %	velmi dobře 91 %	dobře 61 %	velmi dobře 80 %	dobře 72 %	velmi dobře 82 %	dobře 73 %
voděodolnost	+	++	+	++	++	+	++
nesmáčivost	○	++	++	+	-	++	-
prodyšnost	+	++	○	+	○	○	+
neprofukavost	++	++	○	++	++	++	++
praktické zkoušky	velmi dobře 85 %	uspokojivě 59 %	velmi dobře 88 %	dobře 64 %	dobře 77 %	uspokojivě 53 %	dobře 66 %
pohodlnost nošení	++	○	++	+	++	○	+
praktičnost zpracování ¹⁾	+	○	++	+	++	+	○
celkový dojem	++	+	++	+	+	+	+
doporučení testujících ²⁾	++	+	++	++	+	--	+
označení a údržba	dobře 70 %	dobře 70 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 50 %	dobře 70 %	uspokojivě 50 %
varianty	dámská / pánská	unisex	dámská / pánská	unisex	dámská	unisex	unisex
země původu	Vietnam	někde v ČR ³⁾	Indonésie	Kambodža	Indonésie	Čína	Čína
deklarované materiály	svršek 1: 100 % nylon; svršek 2: 100 % polyester	100 % polyester	100 % nylon	svršek 100 % polyamid; podšívka 100 % polyester	svršek 100 % polyester; vložka 65 % polyester, 35 % polyurethano- vá pěna; podšívka 100 % polyester	100 % polyester	svršek 100 % nylon; vložka 100 % polyester; síťovina 1: 93 % nylon, 7 % elastan; síťovina 2: 100 % nylon; podšívka 100 % polyester
doporučená teplota praní (°C)	40	40	30	30	30	40	30

klíč:

++ + ○ - --

velmi dobře ↔ nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100–80 %

dobře 79–60 %

uspokojivě 59–40 %

dostatečně 39–20 %

nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano ✗ ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

¹⁾ hodnocení zipů, kapes, detailů střihu apod.

²⁾ Hodnoceno podle počtu testujících, kteří by si zkoušenou bundu koupili.

³⁾ uvedeno na visačce výrobku

Nike Vapor	Columbia TrailFire Windbreaker Jacket	Newline Iconic Feather Jacket	Puma Running Lightweight Jacket	Adidas Response DS Wind Jacket	Atex Jacket Reflective
2150	1680	1770	1750	1320	800
dobře 67 %	dobře 66 %	dobře 64 %	dobře 62 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 46 %
dobře 76 %	dobře 76 %	dobře 70 %	dobře 75 %	dobře 77 %	dostatečně 36 %
++	++	++	+	+	○
+ / ○	+ / ○	○ / +	+ / ○	+ / +	+ / +
++	+	+	++	++	+
++	++	++	++	++	-
dobře 77 %	dobře 76 %	uspokojivě 50 %	dobře 62 %	uspokojivě 51 %	velmi dobře 83 %
+	++	-	+	++	++
+	++	--	-	-	++
+	○	+	+	+	+
++	+	+	+	○	++
uspokojivě 55 %	uspokojivě 54 %	dobře 75 %	uspokojivě 58 %	dobře 61 %	dobře 63 %
○	○	+	+	+	+
○	+	+	+	+	○
○	○	+	○	+	+
○	+	++	+	○	+
uspokojivě 50 %	uspokojivě 50 %	dobře 70 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 50 %	dostatečně 36 %
dámská / pánská	dámská	dámská / pánská	dámská / pánská	dámská / pánská	unisex
Malajsie	Vietnam	×	Čína	Indonésie	ČR
horní část 100 % polyester	svršek 100 % tactel nylon; podšívka 100 % polyester	100 % polyester	100 % nylon	svršek 100 % nylon; podšívka 100 % polyester	100 % polyester
30	30	40	30	30	ruční praní

● vítěz testu
⊗ výhodný nákup

Pomocí přístroje byla měřena jak síla nutná pro roztržení pruhu látky (pevnost tkaniny), tak míra prodloužení až do okamžiku, kdy se pruh přetrhne (pružnost tkaniny).

To je celkem pochopitelné, Gore Pulse má na zádech pouze síťovinu a Sensor Parachute je velmi lehká větrovka. U bundy Puma pak běžci potvrdili verdict laboratorních zkoušek.

Bundy a praní

Jednotlivé bundy se liší i kvalitou použitých materiálů. Důležitá je pružnost a pevnost, bunda musí při běhání umožňovat snadný pohyb a neměla by se roztrhnout o první větev, o kterou zavadíte. Adidas Gore a Gore AS patří k těm, které jsou k roztržení náchylnější. Bunda Gore je celkově subtilní, střihem velmi podobná cyklistickému dresu; materiál navíc trpí oděrem v oblasti podpaží, může se tedy stát, že se při intenzivním používání ošoupe.

Všechny bundy, až na jednu, jsou dostatečně stálobarevné a většina z nich bez problémů přestála i praní podle doporučených pokynů. Výjimkou je Atex. Reflexní větrovka vyvedená ve velmi křiklavé žluté barvě se při praní srazila do délky i šířky. Výrobce o tom zřejmě ví, protože podle symbolů praní se může prát pouze v ruce. To je u sportovního oblečení, u něhož se předpokládá časté používání, poněkud problematické. V testu stálobarevnosti se navíc ukázalo, že barva pouští i při styku s potem. Navléknout si pod tuto bundu například bílé bavlněné tričko znamená koledovat si o nechtěnou batiku. ✕

Craft Performance Run Featherlight Jacket

cena: 1530 Kč

dobře (76 %)

- + pohodlná; lze sbalit do kapsy; prodyšná; vysoká odolnost proti větru; reflexní prvky
- nižší odolnost vůči dešti

Sensor Parachute

cena: 1400 Kč

dobře (74 %)

- + pružnější; vysoce odolná vůči dešti; prodyšná a odolná proti větru
- nemá kapsy

Salomon Fast Wing Jacket III

cena: 2270 Kč

dobře (73 %)

- + velmi pohodlná a praktická; pevná a zároveň pružná; vysoce odolná vůči dešti; kapsa na MP3 přehrávač; rukávové otvory pro palce; obal na složení bundy

New Balance Essential Woven Anorak

cena: 1000 Kč

dobře (72 %)

- + velmi pevná; vysoce odolná vůči větru; odolná vůči dešti; prodyšná; pohodlná a praktická; kapsa na MP3 přehrávač

Adidas SN Gore Jacket

cena: 2900 Kč

dobře (70 %)

- + pružná; vysoce odolná proti větru; kapsa na MP3 přehrávač; vhodná i pro jiné outdoorové aktivity; velmi pohodlná a praktická
- změny rozměru po vyprání; menší pevnost tkaniny; méně odolná vůči dešti; méně prodyšná

Umbro Woven Wind Jacket

cena: 1200 Kč

dobře (69 %)

- + pevná; vysoce odolná vůči dešti a odolná proti větru; praktická
- získala málo doporučení od testujících; nemá kapsu pro MP3 přehrávač

Gore Pulse AS Jacket

cena: 3470 Kč

dobře (67 %)

- + velmi pružná; vysoce odolná proti větru; prodyšná; pohodlná; kapsa pro MP3 přehrávač; reflexní prvky
- málo pevná látovina na zádech a odolná proti oděru; méně odolná vůči dešti

Nike Vapor
cena: 2150 Kč
dobře (67 %)

+ pevná; vysoce odolná proti větru; pásek pro nastavení objemu pasu; odolná vůči dešti; prodyšná; kapsa pro MP3 přehrávač

Columbia TrailFire Windbreaker Jacket
cena: 1680 Kč
dobře (66 %)

+ pevná; odolná vůči dešti i větru; praktická; pásek pro nastavení objemu pasu
- nemá kapsu pro MP3 přehrávač

Newline Iconic Feather Jacket
cena: 1770 Kč
dobře (64 %)

+ pružná; prodyšná; odolná proti větru; pásek pro nastavení objemu pasu
- méně odolná vůči dešti; dámský model
- nemá kapsu pro MP3 přehrávač

Puma Running Lightweight Jacket
cena: 1750 Kč
dobře (62 %)

+ pohodlná a praktická; pevná; odolná proti větru; prodyšná
- méně odolná vůči dešti

Adidas Response DS Wind Jacket
cena: 1320 Kč
uspokojivě (59 %)

+ pevná; pružná; prodyšná; pohodlná a praktická; reflexní prvky; pásek pro nastavení objemu pasu
- méně odolná vůči dešti; dámský model
- nemá kapsu pro MP3 přehrávač

Atex Jacket Reflective
cena: 800 Kč
uspokojivě (46 %)

+ pevná; pružná; vysoce odolná vůči dešti i větru; prodyšná
- po vyprání se srazila a pustila barvu; praní pouze v ruce; nekvalitní zip

---

Test Zimní pneumatiky

Řidiči již vědí, že používání zimních pneumatik je nejen povinné, ale také výhodné. Test opět ukázal, že kvalita nových modelů se dramaticky liší. Za stejnou cenu lze pořídit slušné gumy, ale i nekvalitní brak. Výrazně se liší také opotřebení pneumatik. Z 31 otestovaných sad pneumatik v testu propadly tři a osm sad lze doporučit k nákupu.

Palivo příliš neu

d dobrá rada

Jezdíte-li hodně a chcete-li skutečně kvalitní pneumatiky, volte **Michelin Alpin A4** (165/70 R14, dobře, 1500 Kč). Vzhledem k výkonům na mokré a suché vozovce, ale i přijatelnému hodnocení chování na náledí jsou zejména vhodné do městského provozu.

Continental WinterContact TS 800 (165/70 R14, dobře, 1430 Kč) se sice opotřebují rychleji, ale uspěly nejlépe na sněhu; jsou zejména vhodné tam, kde na sněh občas narazíte. Z pneumatik pro u nás nejprodávánější vůz Škoda Octavia je vítězem **Continental WinterContact TS 850** (205/55 R16, dobře, 2680 Kč). Pneumatiky vynikly především na sněhu, nízkým opotřebením a také nízkou hlučností. Srovnatelné výkony i cenu mají **Michelin Alpin A4** (205/55 R16, dobře, 2740 Kč).

Zákon o silničním provozu nařizuje povinnost zimního obutí od 1. listopadu do 31. března. Sice trochu šalamounsky říká, že musíte mít zimní obutí, jen pokud je na silnici sníh, led, námraza nebo lze takové podmínky předpokládat, to ovšem de facto stanovuje povinnost, protože předpokládat náledí lze v zimě vždy. Navíc je tu ještě dopravní značka „Zimní výhava“ a ta je závazná bez ohledu na počasí. Zimní pneumatiky pro osobní vozy jsou podle zákona ty, které mají hloubku dezénu minimálně 4 mm. Označeny jsou jako M+S, M/S, MS nebo terénní. Na poslední jmenované příliš nespolehejte, v našem testu se již objevily i letní pneumatiky původem z Číny označené jako terénní. Někteří výrobci si prostě s označováním hlavu příliš nelámou.

Jak dlouholeté výsledky testů ukazují, více či méně se vyplatí spolehnout se na renomovanou značku velkého výrobce. Levnější pneumatiky z kategorie „noname“ zpravidla propadají, nejinak tomu je i tentokrát. Koncernové výrobky bývají v nejhorším případě hodnoceny uspokojivě, tedy průměrně. Ceny jednotlivých pneumatik se přitom nijak dramaticky neliší. Při průzkumu cen na internetu jsme našli rozdíly v řádu několika málo stovek korun, celkem bez ohledu na kvalitu nabízených pneumatik. K nákupu na internetu sahá stále více motoristů. Ceny jsou zde nižší než při nákupu v kamenné prodejně či servisu a nákup je vzhledem k tomu, že obsahuje i dopravu, pohodlnější. Při porovnávání cen však mějte na paměti, že cena za dopravu může celkovou cenu nabízených pneumatik navýšit.

Mýtus o spotřebě

Pneumatiky vyrobené od července 2012 musí být označeny energetickým štítkem. Údaje na něm vás seznámí s tím, jak je na tom pneumatika s přínavostí na mokrému povrchu, jaká je její hlučnost a jaký je její vliv na spotřebu paliva. Letošní zimní pneumatiky ještě ve valné většině štítky označeny být nemusí, není ale vyloučeno, že na některých, vyrobených po uvedeném datu, na ně už narazíte. Více o štítku naleznete v samostatném boxu. Naš komentář zde se týká především zmíněného vlivu na spotřebu paliva.

Za tímto nápadem stojí všeobecná a chválehodná snaha o snížení emisí oxidu uhličitého i dalších emisí produkovaných automobilovou dopravou. Výrobci se snaží vyjít této regulaci

Pneumatiky runflat

Poté, co již nepovinnou rezervu v mnoha autech nahradily sady na nouzovou opravu pneumatik, prosazují se i další technologie zajištění bezpečného dojetí, dojde-li k poškození pneumatiky. Trendem poslední doby, především na dražších vozech, jsou tzv. runflat pneumatiky. Jedná se o pneumatiky se zesílenou boční stěnou, na nichž lze v případě ztráty tlaku bezpečně dojet k nejbližšímu místu, kde je možné kolo opravit. Runflat pneumatiky umožní dojezd až do vzdálenosti 80 km maximální rychlostí 80 km/h, aniž byste to výrazně pocítili na jízdním komfortu. Runflat pneumatiky jsou určeny pro vozy vybavené elektronickým sledováním tlaku v pneumatikách. Tento systém je dnes montovaný jen do dražších aut, od roku 2013 bude nicméně povinný pro všechna nově homologovaná vozidla. Na vůz bez sledování tlaku runflat pneumatiky nesmí. Snadno by se mohlo stát, že si prázdné pneumatiky nevšimnete; následky při překročení maximální dojezdové vzdálenosti či příliš vysoké rychlosti v podobě roztržené pneumatiky mohou být fatální.

vstříc a přihřát si na zelené vlně svou polivčičku. Jenže ta se nejl tak horká, jak se uvaří. Nechme promluvit fakta. V letošním testu byl vliv pneumatik na spotřebu paliva zanedbatelný. Nejvyšší rozdíly mezi nejlepší a nejhorší pneumatikou činil pouhé 4 % (s přesností měření 1 %), což je přibližně 1 litr paliva na tisíc kilometrů. Z toho je zřejmé, že reklamu výrobců slibující výrazné snížení spotřeby s použitím právě jejich výrobku nemusíte brát až tak úplně

> str. 44

Jak testujeme

podrobný postup testu zimních pneumatik najdete na www.dtest.cz/zimni-pneu

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality zimních pneumatik

mokrý povrch 30 %	
sníh 20 %	
suchý povrch 15 %	
náledí 10 %	
opotřebení 10 %	
vliv na spotřebu paliva 10 %	
hlučnost 5 %	

šetří

Test Zimní pneumatiky, rozměr 165/70 R14T

zimní pneumatiky, rozměr 165/70 R14T

	Michelin Alpin A4	Continental WinterContact TS 800	Pirelli Winter 190 Snowcontrol Serie 3	Sava Eskimo S3+	Barum Polar 3	Marshal Izen MW 15	Goodyear UltraGrip 8
průměrná cena (Kč)	1500	1430	1420	1080	1040	1460	1480
hodnocení kvality	dobře 69 %	dobře 67 %	dobře 64 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 55 %
mokrý vozovka	dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 69 %	dobře 62 %	dobře 61 %	dobře 64 %	dobře 75 %
ovladatelnost	+	++	++	+	+	+	++
brzdění	+	+	o	o	o	o	+
aquaplaning: rovná vozovka / zatáčky	+ / +	+ / +	+ / ++	+ / +	+ / +	++ / +	++ / ++
směrové vedení	++	++	++	+	+	+	++
sníh	dobře 62 %	dobře 68 %	dobře 60 %	dobře 63 %	dobře 61 %	dobře 60 %	uspokojivě 55 %
rozjezd	+	+	o	+	o	+	+
brzdění	+	+	+	+	+	+	o
trakce, směrové vedení	+	+	+	+	+	o	o
suchá vozovka	dobře 68 %	dobře 66 %	dobře 63 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 56 %	dobře 65 %
ovladatelnost	+	+	+	+	+	o	+
brzdění	o	+	o	o	o	o	o
jízdní stabilita	+	+	+	+	o	+	+
náledí	dobře 65 %	dobře 62 %	dobře 60 %	dobře 65 %	dobře 60 %	dobře 65 %	dobře 65 %
brzdění	+	+	+	+	+	+	+
směrové vedení	+	+	+	+	+	+	+
opotřebení	velmi dobře 94 %	dobře 64 %	dobře 74 %	dobře 64 %	dobře 64 %	dobře 70 %	dobře 64 %
vliv na spotřebu paliva	dobře 74 %	dobře 78 %	dobře 68 %	dobře 74 %	dobře 70 %	dobře 74 %	dobře 78 %
hlučnost	uspokojivě 42 %	dostatečně 39 %	dostatečně 32 %	uspokojivě 47 %	uspokojivě 48 %	uspokojivě 41 %	uspokojivě 42 %
vnitřní	o	o	—	o	o	o	o
vnější	o	—	—	o	o	o	o
rychlostní zkouška	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %

klíč:

++ + o - --
velmi dobře ← → nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano ✗ ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

Vredestein Snowtrac 3	Semperit Master-Grip	Firestone Winterhawk 2 Evo	Dunlop SP Winter- response	Hankook Winter i*cept RS W442	GTRadial Champion- WinterPro	Effiplus Epluto I	Premiorri ViaMaggiore
1330	1170	1270	1430	1220	1170	1120	1180
uspokojivě 55 %	uspokojivě 54 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 48 %	dostatečně 38 %	nedostatečně 12 %	nedostatečně 0 %
dobře 65 %	dobře 68 %	uspokojivě 56 %	dobře 68 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 46 %	nedostatečně 12 %	nedostatečně 0 %
+	+	o	++	o	o	--	--
o	o	o	+	o	o	--	--
++ / ++	++ / ++	+ / +	+ / +	++ / ++	+ / +	o / o	- / --
+	++	o	++	o	-	-	-
dobře 66 %	dobře 64 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 48 %	dostatečně 38 %	uspokojivě 45 %	dobře 66 %
+	+	o	+	o	-	o	+
+	+	+	o	o	o	o	+
+	+	o	+	o	o	o	+
uspokojivě 55 %	dobře 63 %	dobře 61 %	uspokojivě 54 %	dobře 68 %	dobře 61 %	dobře 61 %	dostatečně 33 %
o	+	+	+	+	+	+	-
o	o	o	o	o	+	+	o
o	+	+	o	+	+	o	-
dobře 65 %	dobře 60 %	uspokojivě 54 %	dobře 62 %	dobře 60 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 54 %	uspokojivě 58 %
+	+	o	+	+	o	o	+
+	+	+	+	+	+	+	o
dobře 74 %	uspokojivě 54 %	dobře 74 %	uspokojivě 50 %	dobře 64 %	dobře 64 %	dobře 64 %	dobře 64 %
dobře 76 %	dobře 66 %	dobře 72 %	dobře 72 %	dobře 72 %	velmi dobře 80 %	dobře 72 %	dobře 72 %
uspokojivě 40 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 43 %	uspokojivě 47 %	uspokojivě 42 %	uspokojivě 43 %	dostatečně 25 %
o	+	o	o	o	o	o	--
-	o	o	o	o	o	-	o
velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100

vítěz testu
 výhodný nákup

Test Zimní pneumatiky, rozměr 205/55 R16H

zimní pneumatiky, rozměr 205/55 R16H

	Continental WinterContact TS 850	Michelin Alpin A4	Goodyear UltraGrip 8	Dunlop SP Wintersport 4 D	Nokian WR D3	Bridgestone Blizzak LM-32
průměrná cena (Kč)	2680	2740	2690	2680	2390	2740
hodnocení kvality	dobře 69 %	dobře 68 %	dobře 65 %	dobře 64 %	dobře 61 %	uspokojivě 59 %
mokrý vozovka	dobře 64 %	dobře 63 %	dobře 69 %	dobře 67 %	dobře 61 %	uspokojivě 59 %
ovladatelnost	+	+	+	+	+	+
brzdění	+	+	+	+	+	+
aquaplaning: rovná vozovka / zatáčky	+ / +	+ / +	++ / ++	+ / +	+ / +	+ / +
směrové vedení	+	+	0	+	+	-
sníh	dobře 72 %	dobře 71 %	dobře 65 %	dobře 64 %	dobře 65 %	dobře 62 %
rozjezd	+	+	+	0	+	+
brzdění	+	+	+	+	+	+
trakce, směrové vedení	+	+	+	+	+	0
suchá vozovka	dobře 62 %	dobře 66 %	dobře 61 %	dobře 61 %	dobře 60 %	dobře 65 %
ovladatelnost	+	+	+	+	+	+
brzdění	0	0	0	0	0	0
jízdní stabilita	+	+	+	+	+	+
náledí	dobře 70 %	dobře 68 %	dobře 65 %	dobře 62 %	dobře 63 %	dobře 64 %
brzdění	+	+	+	+	+	+
směrové vedení	+	+	+	+	+	+
opotřebení	velmi dobře 90 %	velmi dobře 90 %	dobře 70 %	dobře 64 %	dobře 60 %	dobře 70 %
vliv na spotřebu paliva	velmi dobře 82 %	dobře 72 %	dobře 66 %	dobře 72 %	dobře 64 %	dobře 70 %
hlučnost	uspokojivě 45 %	dostatečně 37 %	dostatečně 39 %	uspokojivě 47 %	dostatečně 37 %	dostatečně 30 %
vnitřní	0	-	-	0	-	--
vnější	0	0	0	0	0	0
rychlostní zkouška	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %

klíč:

++ + 0 - --
velmi dobře ← → nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano ✗ ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

* Podle výrobce došlo ke změně konstrukce od DOT 2312.

Vredestein Snowtrac 3	Semperit Speed-Grip 2	Tecar Super Grip 7+	Yokohama W.drive 2 V903A	Fulda Kristall Control HP	Pirelli Winter 210 Snowcontrol Serie 3	Falken HS449 Eurowinter	Uniroyal MS plus 66	Hankook Winter i*cept RS W442	Syron Everest 1 ®
2350	2180	2500	2430	2320	2590	2040	2240	2150	2330
uspokojivě 57 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 54 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 48 %	uspokojivě 45 %	uspokojivě 44 %	nedostatečně 0 %
uspokojivě 58 %	dobře 62 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 56 %	dobře 63 %	dobře 66 %	uspokojivě 51 %	nedostatečně 0 %
+	o	o	o	o	+	+	+	o	—
o	+	+	+	o	+	+	+	o	—
+/+	+/++	+/+	o/o	o/+	o/o	+/o	+/++	+/+	o/o
o	+	o	o	o	o	+	+	—	—
uspokojivě 57 %	dobře 60 %	dobře 63 %	uspokojivě 54 %	dobře 66 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 48 %	uspokojivě 45 %	uspokojivě 44 %	uspokojivě 43 %
+	+	+	o	+	o	o	o	o	o
+	+	+	+	+	+	o	+	o	+
o	o	o	o	+	o	o	—	o	—
uspokojivě 58 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 54 %	dobře 68 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 50 %	dobře 65 %	dobře 62 %	dobře 63 %	uspokojivě 50 %
o	o	o	+	+	o	+	+	+	o
o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
+	+	+	+	+	o	+	+	+	o
dobře 62 %	uspokojivě 56 %	dobře 65 %	dobře 63 %	uspokojivě 57 %	dobře 60 %	dobře 70 %	dobře 60 %	dobře 67 %	uspokojivě 57 %
+	+	+	+	o	+	+	+	+	o
+	o	+	+	+	+	+	+	+	+
dobře 70 %	dobře 60 %	dobře 70 %	velmi dobře 80 %	dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 64 %	dobře 64 %	dobře 64 %	dobře 70 %
dobře 66 %	dobře 72 %	dobře 76 %	dobře 68 %	dobře 68 %	dobře 68 %	dobře 66 %	dobře 66 %	dobře 68 %	uspokojivě 58 %
uspokojivě 50 %	dobře 63 %	uspokojivě 46 %	uspokojivě 44 %	uspokojivě 40 %	dostatečně 37 %	uspokojivě 46 %	uspokojivě 50 %	dostatečně 37 %	dostatečně 26 %
+	+	o	o	o	o	o	o	—	—
o	o	—	—	o	—	o	o	o	—
velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %

vítěz testu
 výhodný nákup

Jízdy se konají na upraveném povrchu v noci, aby se zamezilo vlivu slunečního záření a zajistily se srovnatelné podmínky pro všechny testované pneumatiky.

Zkoušky probíhají v alpském horském průsmyku ve výšce 2000 m n.m. Silnice je uzavřena a vyhrazena pouze pro testovací jízdy.

Úprava povrchu zasněženého horského letiště. Na jeho ploše probíhají zkoušky zaměřené na ovládání a brzdění.

vážné. Vliv pneumatiky na spotřebu paliva je relativně malý a oproti jiným vlivům zanedbatelný. Mnohem více záleží na tom, jak „těžkou“ nohu jako řidič máte. Rozumným a úsporným řízením lze ušetřit mnohem více emisí než tou nejlépe ošitkovanou pneumatikou. Oproti obecnému přesvědčení jsme zkouškami potvrdili i to, že ani podhuštěné pneumatiky nemají na zvýšení spotřeby tak velký vliv, jak se všeobecně tvrdí.

Pneu na čtyři roky?

Mnohem důležitějším ekologickým a bezpečnostním aspektem, který činí pneumatiky rozdílné, je jejich opotře-

bení. O tom se na nových štítcích bohužel nic nedočtete. V našem testu ovšem ano. Pneumatiky zkoušíme dvěma způsoby. V reálném provozu, v konvoji vozidel najezdíme 15 tisíc kilometrů. Zároveň obutí zkoušíme na přístroji vytvářejícím opotřebení uměle. Rozdíly v životnosti jsou velké. Mezi nejlepší a nejhorší pneumatikou činí rozdíl v opotřebení 50 %. To znamená, že na těch nejtrvanlivějších pneumatikách, jako jsou Continental WinterContact TS 850 a Michelin Alpin A4, najezdíte dvakrát tolik kilometrů než na pneumatikách Dunlop SP Winterresponse.

Je třeba zdůraznit, že u nejlepších pneumatik není trvanlivější směs na úkor jízdních vlastností, což jsme v minulosti několikrát zaznamenali. Tyto informace jsou důležité především pro ty řidiče, kteří i v zimě najezdí hodně kilometrů. Mějte na paměti, že trvanlivost materiálu pneumatik je zhruba čtyři až pět let, déle byste jednu sadu neměli používat. Pokud jezdíte málo, vystačí vám i některé z hůře hodnocených pneumatik.

Při zkouškách na silnici se ukázalo, že velkým nepřítelem životnosti pneumatik je mokro. Za deštivého počasí se pneumatika sjíždí dvakrát rychleji než na suchu. Dalším faktorem je vyšší to-

čivý moment, u vozů s naftovými motory v porovnání s benzínovými dochází k opotřebení rychleji. Hloubku dezénu byste měli kontrolovat častěji; na rozdíl od letních pneumatik s minimální přípustnou hloubkou 1,6 mm je v ČR minimum pro zimní pneumatiky přísnější, a to 4 mm minimální povolené hloubky.

Nejhorším nápadem, který můžete mít, je „dojždění“ zimních pneumatik se vzorkem nižším než 4 mm v létě. Poměrně rychle je na suché silnici při vyšších teplotách spotřebujete, navíc ale vystavujete sebe a ostatní účastníky silničního provozu zbytečnému riziku. Zimní směs není k použití v létě vhodná. Při loňském testu celoročních pneumatik, jejichž směs je optimalizovaná spíše pro zimní použití, byla brzdná dráha o 15 % delší při 30 °C než při 15 °C. Lze předpokládat, že u pouze zimních pneumatik budou rozdíly ještě vyšší.

Nové značky neuspěly

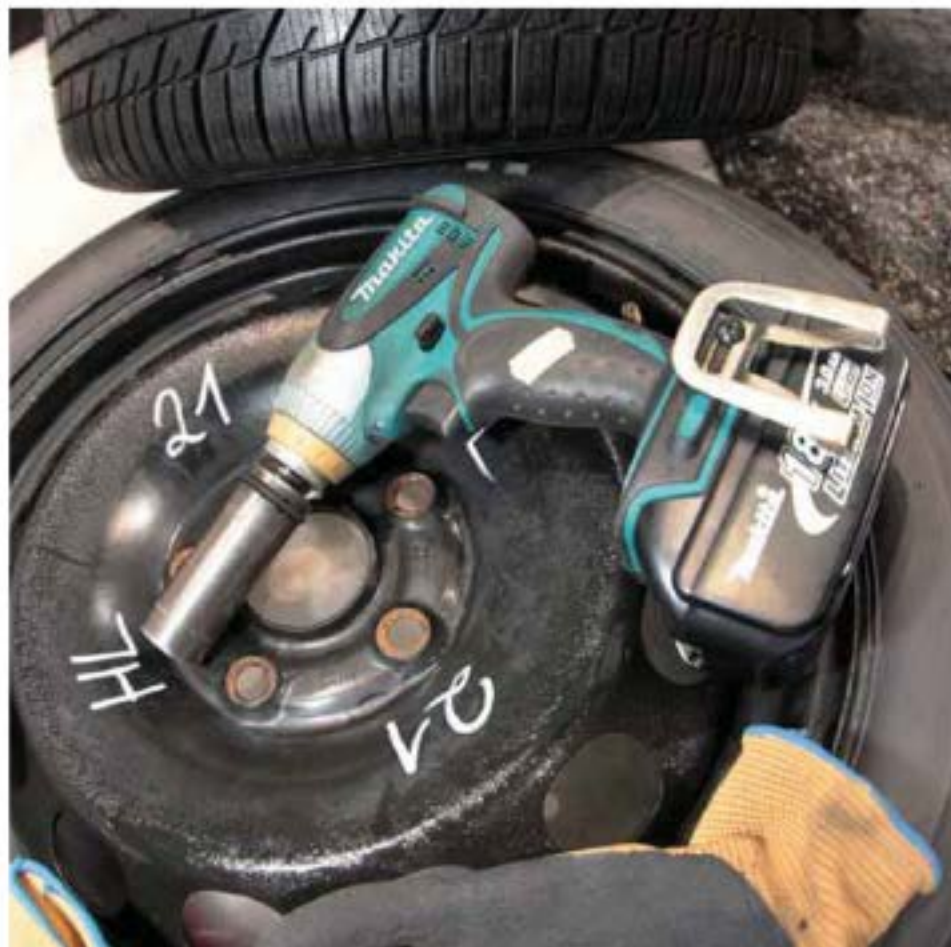
Žádné překvapení se nekoná co do výsledků letos testovaných pneumatik. V obou rozměrech se na předních místech umístily výrobky značek Continental a Michelin. Goodyear, vloni jedna z nejlepších, se čtrnáctipalcovými pneumatikami UltraGrip 8 v rozměru 165/70 posunula do pole průměrných, dokonce ji předstihly neprémiové značky Sava a Barum. Těm uniklo hodnocení dojde jen těsně a lze je vzhledem k nízké ceně doporučit méně náročným řidičům. V testu šestnáctipalcových pneumatik Goodyear udržel třetí příčku, i když se oproti Michelinu a Continentalu rychleji opotřebovává.

V obou skupinách jsou i nedostatečně hodnocené pneumatiky. Čínské Effiplus Epluto 1 a novinka na evropském trhu v podobě ukrajinské značky Premiorri s modelem ViaMaggiore nezvládly jízdy na mokru, Premiorri pohřbily dokonce i na suché vozovce. Mezi šestnáctipalcovými pneumatikami pro padl model Everest 1 německé značky Syron vyráběné v Číně. Opět nedostatečná ovladatelnost a dlouhá brzdná dráha na mokré vozovce. Výrobce se dokonce, snad ve snaze zachránit prodej, neváhal na svých německých stránkách chlubit údajně výbornými výsledky testu ještě předtím, než byly publikovány. Jak dopadl ve skutečnosti, se můžete přesvědčit pohledem do tabulky. ✖

Více pneumatik na www.dtest.cz

Na www.dtest.cz/zimni-pneu nově naleznete interaktivní databázi, která vám umožní porovnání vybraných pneumatik nebo řazení podle jednotlivých dílčích kritérií. Na webu jsou i testy z minulých let obsahující výsledky pneumatik ostatních rozměrů.

Energetické štítky pro pneumatiky

Povinné označování pneumatik štítky nabude účinnosti 1. listopadu 2012 a platí pro pneumatiky vyrobené po 1. červenci 2012. Zimní pneumatiky prodávané v letošní sezóně tedy označeny být nemusí, neboť byly ve valné většině vyrobeny před tímto datem. Štítek obsahuje údaje o vlivu pneumatiky na spotřebu paliva (přesněji pouze o jejím valivém odporu), o přilnavosti na mokru a hlučnosti (pouze vnější). Toto označování má zajistit splnění minimálních požadavků na bezpečnost provozu a vliv na životní prostředí. Štítek bude vždy stejný pro pneumatiky ze shodné řady, nebude tedy svázaný s rozměry pneumatiky. Výrobci již delší dobu „ladi“ své pneumatiky tak, aby co nejlépe obstály právě při štikování. Je to vidět především na snaze zlepšit brzdný účinek na mokru. Ze stejného důvodu je stále více pneumatik dostupných ve vyšších hmotnostních indexech a některé pouze se zatížením XL. Vysokozátěžové pneumatiky mají nižší valivý odpor a tím možnost získat lepší označení na štítku. V praxi to ale nemá žádný efekt; jen ten, že pneumatiky pro vyšší zatížení jsou dražší. Vyšší hmotnostní index než ten zapsaný v technickém průkazu můžete na auto bez obav použít, obráceně to nelze.

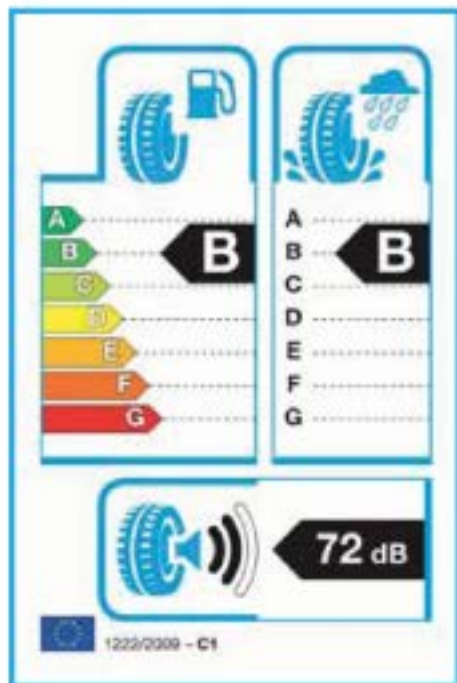
Na rozdíl od energetických štítků náš test vychází z mnohem úplnějšího pohledu na pneumatiku a zohledňuje všechny situace, s nimiž se na silnici můžete setkat. Z hlediska ekonomiky provozu a ekologie bereme kromě spotřeby paliva v potaz i opotřebení.

Při vyhodnocování míry opotřebení se pneumatika naskenuje na zařízení, které pomocí laseru sestaví její přesný profil.

Úbytek hmotnosti při postupném sjíždění pneumatik je zjišťován pomocí přesné, kalibrované váhy.

Někteří výrobci dobrovolně označili energetickými štítky své pneumatiky již v letošním roce.

Seriál

Ze světa vitaminů a minerálií

Nadměrný příjem některých vitaminů i minerálních látek může narušit dobře vyvážený metabolismus, vzájemný poměr nejenom vitaminů a minerálií, ale i ostatních účastníků látkové výměny.

Medicína první poloviny 20. století vkládala do vitaminů velké naděje. V průběhu dalších desetiletí přehnaný optimismus částečně vyprchal a v některých směrech se dostavilo rozčarování. Příčina tkví hlavně v tom, že se „hospodaření“ s bioaktivními látkami řídilo chybou taktikou podle zásady „čím více, tím lépe“ namísto tolikrát osvědčeného „všeho s mírou“. Ukázalo se, že „přiměřené“ množství zdraví prospěšného vitaminu nebo jiné bioaktivní substance se zpravidla vícenásobnou dávkou přiměřeně nezvyšuje. Taková úměra běžně nefunguje a může vést i k překvapivě nechtěným opačným výsledkům.

V našem seriálu se vám pokusíme podat informace, které přinesou užitek objektivní informovanosti tak, jak to odpovídá stavu současné vědy.

Železo

Železo patří mezi velmi důležité prvky pro metabolismus člověka. Je zapotřebí pro tvorbu červených krvinek a řadu vitálních funkcí – růst, reprodukce, hojení ran a imunita. U zdravého člověka dochází k dennímu úbytku železa přibližně v množství 1 mg, u žen při menstruaci nebo v období kojení může být tato hodnota přibližně dvojnásobná, ale i vyšší.

Vstřebávání železa z potravin závisí na zdroji. Z rostlinných materiálů je nízké (cca 5 %), ze živočišných kromě masa vyšší (cca 20 %) a nejvyšší u masa (až 24 %). Vstřebávání železa negativně ovlivňují fytyáty a polyfenoly obsažené v obilovinách, zelenině a luštěninách, třísloviny v čaji a kávě, vápník a rostlinné bílkoviny v sóji a ovesích. Biologickou využitelnost železa zlepšuje vitamin C, některé organické kyseliny a maso, nedostatek vitaminu A jeho využití zhoršuje.

Nedostatek železa se projevuje onemocněním zvaným anémie (chudokrevnost), což je nejobecnější onemocnění na světě vůbec. K anemii přispívá i nedostatek dalších

Obsah železa ve vybraných potravinách (mg/kg)

maso hovězí	2,4
maso vepřové	1,6
kuře	1,8
husa, kachna	2,0
ryby mořské	1,0
kapr	1,1
pastuh	0,6
sardinky	2,7
mléko (1,5 % tuku)	0,05
jogurt	0,05
tvářoh	0,34
sýr Eidam	0,39
sýr s bílou plísní	0,50
sýr Niva	0,60
másla	0,09
vejce	2,1
žloutek	7,0
bílek	0,2
mouka pšeničná	2,2
chléb	1,7
brambory	0,8
karotka	2,0
květák	0,6
brokolice	1,3
salát	1,5
rajče	0,5
jablko	0,5
hruška	0,3
meruňka	0,7
bobulové ovoce	1,0
čočka	7,0
ořechy vlašské	2,5
ořechy liskové	3,8
arašidy pražené	2,3
med	1,3
čokoláda mléčná	2,3

Doporučená denní dávka železa

kojenec 0 až 6 měsíců	1,0 mg/kg
kojenec 6 až 12 měsíců	1,1 mg/kg
batole 1 až 3 roky	0,77 mg/kg
dítě 3 až 6 let	5,0 mg
dítě 7 až 10 let	10,0 mg
chlapec 11 až 14 let	12,0 mg
dívka 11 až 14 let	15,0 mg
chlapec 15 až 18 let	12,0 mg
dívka 15 až 18 let	16,0 mg
dospělý	15,0 mg
těhotná žena	20,0 mg
kojící žena	20,0 mg

Železo patří mezi mikroelementy, tzn. substance s denní spotřebou do 100 mg. Hemoglobin, jehož hlavní funkcí je přenos kyslíku z plic do tkání a zpětný odvod oxidu uhličitého z tkání do plic, obsahuje cca 65 % železa, barvivo myoglobin plnicí v některých sva-lech funkcí hemoglobinu obsahuje 10 % železa a zbytek je přítomen v játrech, ledvinách, kostní dřeni a dalších orgánech.

látek, jako jsou například některé vitamíny, kyselina listová a vitamín B₁₂. Onemocnění je provázeno únavou, ztrátou svalové síly, nervozitou, závratěmi, bušením srdce atd.

O anemii je nyní známo, že netkví pouze v nedostatečném množství železa ve stravě, v nízké využitelnosti potravinového železa ani v nadměrné ztrátě krve. Bylo prokázáno, že deficit železa je variabilní a závisí na metabolismu bílkovin, které železo regulují. Dále se zjistilo, že při infekci v organismu se snižuje hladina železa v krvi.

Mnohem řidším případem, než jsou příznaky nedostatku železa, jsou symptomy jeho nadbytku. Dlouhodobě vysoký obsah železa v potravě může vést k jeho nežádoucímu hromadění, jehož příčinou je snížené vstřebávání.

Někteří jedinci mají geneticky podmíněnou schopnost a hlavně účinnost příjmu živacím traktem (tzv. hereditární hemochromatóza); obsah železa se v jejich organismu zvyšuje, třebaže přijímají potravu v normálním množství. Příčinou může být dlouhodobě chybné léčení preparáty železa nebo nepřiměřené přijímání potravinových doplňků s vyšším obsahem železa.

Osoby, které užívají komplexní multivitaminové preparáty s významnějším obsahem železa, by je měly užívat jen v případě, že prokazatelně trpí jeho nedostatkem.

Ing. Jarmila Blatná, CSc.

Doc. Ing. Jaroslav Prugar, DrSc.

i Na základě směrnice 2002/46 o doplňcích stravy vydala v červnu 2006 Evropská komise zprávu, která se zabývá ochranou zdraví spotřebitele z hlediska bezpečnosti vitamínů a minerálních látek. Dle ní je možné riziko překročení horní tolerovatelné hladiny příjmu u železa 14 až 20 mg.

+ Pro řešení deficitu železa, kterým trpí více než třetina populace jak v průmyslových, tak rozvojových zemích, se zdá nejvýhodnější obohacování (fortifikace) základních potravin. Například ve Francii, Irsku, Španělsku a Anglii se obohacují cereální snídaně 15 až 25 % denní doporučené dávky železa, což ale je nedostatečná dávka pro děti a mládež. V Anglii se obohacuje bílá mouka a mouka pro výrobu chleba, což je zvláště důležité pro skupinu starších dospělých. Železo se také někdy přidává i do jiných cereálních výrobků, např. sušenek, a v nízkých koncentracích též do nápojů. Podle legislativy EU se železo také přidává do vybraných potravin pro specifické využití, jako je mléčná dětská výživa a některé výrobky pro dietní využití.

Nasycení (saturace) organismu minerálními látkami se studuje podobně jako i u dalších živin. Pro názornost uvedeme příklad sledování saturace, resp. deficitu minerálních látek u dětí, tedy u široké skupiny jedinců s různými nároky na jednotlivé živiny.

Skupina „dětí“ se rozděluje do 7 podskupin, v řadě případů se svými nároky liší ještě dívky a chlapci. Nároky na denní příjem jednotlivých živin, tedy i minerálních látek, závisí zejména na hmotnosti a potřebě při růstu. Například 6měsíční kojenec váží přibližně 10x méně než dospělý jedinec, ale potřebuje mnohem více vápníku a železa, dospělý jedinec potřebuje přibližně jen 2x tolik. Mezi 1. až 10. rokem věku dítěte je denní potřeba velmi podobná potřebě dospělého, více však organismus potřebuje v období růstu, tj. mezi 10. až 18. rokem; u většiny nutričních faktorů je tak potřeba stejná u 10letého jako u dospělého jedince.

Dnes je už známo, že správná výživa je podstatná jak pro vývoj dítěte, pro jeho růst, ale také pro jeho zdravotní stav v dospělosti. Mnoho chronických onemocnění má svůj původ v dětství. Po desetiletí je utajeno a pak v dospělosti náhle propukne. Jako příklad je možné uvést onemocnění osteoporózou (řidnutí kostí) nebo strumou (onemocnění štítné žlázy). Podobně je tomu s deficitem vitamínu B₁₂ u veganů, kteří se žijí výhradně alternativní výživou.

Informační servis

Jak předejít problémům s řemeslníky

Někteří z vás oceňují šikovnost, manuální zručnost a schopnost vytvořit něco jedinečného, a tak nevybírají zboží mezi obchodními regály, ale svěřují svoji představu těm, kteří ji uvedou v život – řemeslníkům. Patří sem jistě i opraváři všech profesí, kteří napravují důsledky vad a stopy času na již existujících věcech. Abyste předešli případným problémům, musíte pamatovat na několik pravidel.

Správný výběr

Na začátek připadá ta nejzajímavější otázka. Jak si správně zvolit řemeslníka? Osvědčené a stále nepřekonané pravidlo je řídit se doporučením. Ne každé doporučení však bude zárukou spokojenosti. Záleží na osobě či osobách, které vám jej poskytují. Každý totiž má jinak nastavené hodnoty a kritéria na kvalifikaci a zkušenosti zhotovitele, na způsob a kvalitu provedení, jakož i na výsledný vzhled díla. Za zdatného řemeslníka vždy mluví výsledky jeho práce a nejlepší reklamou mu je šířená chvála spokojených zákazníků. Proto odosobněné recenze uveřejněné na webových stránkách zvažovaného podnikatele berte s rezervou.

Více se předem informujte o tom, co daná služba obnáší, a porovnávejte ceny, abyste měli reálnou představu o aktuálním rozpětí. Ceny zjištěné ze zveřejněného ceníku při vytváření objednávky s řemeslníkem

konfrontujte a trvejte na jejich zanesení do smlouvy. Vybírejte ve svém okolí, protože nezanedbatelnou položkou na závěrečném vyúčtování bývají náklady cesty k vám.

Písemná objednávka

Zákon sice písemnou formu pro platnost smlouvy o dílo nevyžaduje, ale to nebrání vám jako účastníkům smlouvy se na ni dohodnout. Nezáleží na tom, jestli máte písemně jen objednávku nebo i smlouvu, nebo jestli

tvrzení o převzetí objednávky, není-li dílo provedeno na počkání. Tak se alespoň o něj přihlaste!

Pamatujte, že podstatný je obsah dohody. Dohoda může být obsažena ve smlouvě, v potvrzení či na účtence. Jejich písemná podoba vám významně usnadní pozdější uplatnění nároků z odpovědnosti zhotovitele za vady díla.

Smlouva

Písemná smlouva je vždy nejlepším řešením. Může nést označení „objednávka“, „smlouva o dílo“ nebo konkrétněji „smlouva o zhotovení věci na zakázku“ či „smlouva o opravě či úpravě věci“ podle toho, zda se vytváří úplně nová věc nebo dochází k pozměnění, údržbě či opravě věci již existující. Vždy musí oba účastníci dobře vědět, kdo je jejich smluvním partnerem, i kdyby to byl jen opravář, který vám přichází vyměnit vodovodní baterii a za půl hodiny je pryč. Podnikatelé musí vždy uvádět své jméno či název, identifikační číslo (IČ), sídlo či místo podnikání, kde můžete uplatnit případné reklamace. Kontaktní údaje na vás nesmí rovněž chybět.

Nejdůležitější náležitostí smlouvy je popis zadávaného díla buď určený výsledkem, či činností, již má být dosažen. Příkladem první varianty je vypracování šperku na základě náčrtu z předem zvoleného materiálu, reprezentantem druhé skupiny je seřazení kola před cyklistickou sezónou. A opět

pamatujte, čím podrobněji zadáte, tím lépe pro vás. Vyvarujete se tím provedení a hlavně naučování nežádoucích víceprací.

Nedílnou součástí smlouvy se mohou stát i náčrty či fotografie, které odrážejí vaši představu o výsledku a slouží zhotoviteli jako předloha.

Stanovení ceny a doby, do níž mají být práce vykonány či žádané dílo zhotoveno, si obzvlášť ohlídejte. Pak už zbývá jen datum sepsání smlouvy a podpisy. Každá ze stran by měla obdržet jedno vyhotovení.

Potvrzení

Druhou možností, není-li písemná smlouva, je vydání písemného potvrzení o převzetí objednávky. Povinně se vydává u prací nevykonaných hned. Potvrzení vedle označení objednatele a zhotovitele musí obsahovat především označení předmětu díla, jeho rozsah, jakost, cenu za provedení díla a dobu jeho zhotovení. Dáváte-li například do opravy drahý televizor, nezapomínejte, že písemná stvrženka může být jediným dokladem o svěření věci ve vašem vlastnictví do cizích rukou.

je písemně potvrzená objednávka prodejcem jediným dokumentem, který máte v ruce. Zachycení obsahu dohody na papíru nebo ve vzájemné e-mailové komunikaci je pro obě strany velkou výhodou a v případě pozdějších rozporů garancí po počáteční shodě. Požádejte tedy na začátku vyjednávání o sepsání toho podstatného, poctivě smýšlející řemeslník to jen uvítá. Chybí-li ochota z druhé strany a vy se přesto rozhodnete práci zadat právě této osobě, vězte, že zákon zhotovitelům ukládá povinnost vydat písemné po-

Doklad

Pokud byla dohoda ústní a maximálně máte pouze potvrzení, měly by se vám informace kdo, komu, co a za kolik dostat nejpozději při vystavení faktury – daňového dokladu. Na zjednodušeném daňovém dokladu, který se vystavuje hned při placení, a to zpravidla u prací na počkání, se údaje o vás jako objednateli uvádět nemusí. Zhotovitel, který je současně podnikatelem, má totiž povinnost jej vydat, požádáte-li o to.

Sjednání ceny

Smlouva o dílo bez požadavku úplaty je nemyslitelná, v takovém případě by se jednalo o pouhou bezplatnou výpomoc. Zákon však pamatuje na situaci, kdy nebyla předem výše ceny sjednána. Pak se uplatňuje pravidlo ceny přiměřené. Doporučujeme vyšší ceny vždy dohodnout, neboť představy o tom, co kdo považuje za obvyklé a přiměřené, se hodně různí. Není pak výjimkou rozezlený spotřebitel, který se dožaduje vydání

opraveného vozu, což servis odmítá bez zaplacení částky, která svojí výší značně přesahuje počáteční úvahu spotřebitele o ceně služby. Stačí tak málo, aby soud o této otázce nemusel v budoucnu rozhodovat. Teď namítnete, že ve většině případů nelze cenu stanovit přesně. A co potom?

Cenu díla lze na počátku určit třemi způsoby – pevnou částkou, odhadem a podle rozpočtu. Nedá-li se cena díla předem určit pevnou částkou, přichází na řadu odhad. Rozpočet má své opodstatnění u složitých děl, typicky u stavby domu. Hlavní rozdíl mezi odhadem a rozpočtem je v možnosti navyšování ceny bez předchozí dohody. U rozpočtu nelze cenu dohodnutých prací a nákladů zvýšit bez souhlasu objednatele a vice práce, tj. práce a náklady v rozpočtu nezahrnuté, byste museli v roli objednatele schválit či objednat, vždy písemně a třeba i dodatečně. Kdežto u odhadu je možné cenu jednostranně navýšit, pokud se původně

odhadovaná výše ceny nepřekročí podstatným způsobem, neboť cena určená odhadem ze své podstaty předpokládá jisté, nepodstatné navýšení. Soudy za podstatné překročení považují nárůst ceny o více než 10 až 20 %. To už pro objednatele představuje významnou změnu původní dohody a z důvodu jeho ochrany mu zákon poskytuje právo od smlouvy odstoupit. Vykonat toto právo musí objednatel bez zbytečného odkladu poté, co jej zhotovitel na překročení ceny písemně upozornil, řádně zdůvodnil a současně i oznámil cenu novou, jinak novou cenu bude muset uhradit. Jestliže zhotovitel tento postup nedodrží, nevznikne mu právo na zaplacení rozdílu.

Cena se hradí zásadně po skončení díla, pokud se nedohodnete jinak. Značné náklady spojené s provedením díla dávají zhotoviteli právo na zálohu, i kdybyste se na tom nedohodli. I zde platí pravidlo přiměřenosti.

Lhůta pro zhotovení

Při stanovení lhůty je třeba přihlídnout k povaze a rozsahu prováděných prací. Vycházejte ze zkušeností zhotovitele, ale rozhodně neponechávejte určení doby předání díla jen na jeho pozdější úvaze s nekonkrétním odkazem na jeho časové možnosti. Také byste se nemuseli dočkat. Konkrétní datum ve smlouvě či v potvrzení s jistotou určuje, od kdy nastává prodlení zhotovitele. Pokud by zhotovitel nestihl dílo dokončit ani

v dodatečně lhůtě, máte právo od smlouvy odstoupit.

Nechat si doporučit materiál

Zadáváte dílo odborníkovi, tak toho náležitě využijte a nechte provedení na jeho zkušenostech. Ať vám doporučí i vhodný materiál. Máte-li však konkrétní představu o materiálu i postupu, dokonce máte i vlastní materiál, je povinností zhotovitele vás upozornit na jeho případné nedostatky či na nevhodnost vašich pokynů. Tím, že provádí dílo na vlastní nebezpečí a jeho rady nebudou uposlechnuty, může od smlouvy odstoupit. Pokud vás však neupozorní, odpovídá vám následně za vady díla způsobené právě nevhodným materiálem či pokyny.

Průběžná kontrola

U staveb je lepší zajistit průběžnou kontrolu stavebním dozorem, u ostatních děl je provádění kontroly čistě na vás. Smlouvu můžete zrušit kdykoliv do doby dokončení díla, pokud si objednavku rozmyslíte, nicméně jste pak povinni nahradit zhotoviteli účelné náklady a zaplatit cenu již vykonaných prací.

Zjistíte-li v průběhu prací, že se zhotovitel odchyluje od zadání, upozorněte jej na to. Smlouvu pak můžete zrušit odstoupením, pokud vaše výzva nepovede k nápravě v dodatečně poskytnuté lhůtě. Stejně máte i tehdy, je-li z okolností zřejmé, že dílo nebude včas hotovo a nápravy se rovněž v přiměřené lhůtě nedo-

Z telefonické poradny

káte. Vyžaduje-li provedení díla vaši součinnost, jste povinni ji poskytnout. Dokonce zhotoviteli náleží cena, pokud byl ochoten dílo provést, avšak mu v tom bránily překážky na vaší straně.

Předání bezvadného díla

Samotný akt předání díla má zásadní význam v případě smluv o zhotovení nové věci, převzetím se totiž stáváte jejím vlastníkem. Výjimku představují stavby, kdy je objednatel jejím vlastníkem od počátku, ale to je kapitola sama pro sebe. Zhotovitel je povinen provést dílo podle vašich představ a pokynů, které jistě máte jako správný spotřebitel zanesené ve smlouvě, potvrzení či e-mailu. Zjistíte-li při předávání, že dílo dohodě neodpovídá, pak se vám nabízí dvě možná řešení.

Je-li rozpor mezi zadáním a výsledkem nepochybný a dobře prokazatelný, dílo nepřehírejte a smlouvu odstoupením zrušte hned nebo ještě před tím poskytněte přiměřenou lhůtu ke splnění. Máte-li o dílo i přesto zájem a tím i o zachování smlouvy, dejte to beze vší pochybnosti zhotoviteli najevo, dílo převezměte a řešte nápravu cestou re-

klamace. Nedohodnete-li se jinak, je vaší povinností dílo, i když vadné, zaplatit či doplatit. Na splatnost ceny nemá vliv vadnost díla, pokud jste jej převzali.

Ještě jedno upozornění: bylo-li dílo včas a řádně dokončeno a vy si jej nevyzvednete v měsíční lhůtě, může to mít za následek účtování poplatku za uskladnění, který bývá jedním z ujednání na potvrzení vystaveném zhotovitelem, a o dalších šest měsíců později i prodej oné zapomenuté, nevyzvednuté věci.

Reklamujte zavčasu

Zákonná záruka za bezvadné provedení díla se liší podle předmětu smlouvy. U věcí, které ze své povahy mají sloužit po delší dobu, např. rodinný dům, je doba pro uplatnění reklamace tři roky. Necháváte-li si však opravit již pět let starou pračku, je záruční doba pouhé tři měsíce. Nutno však rozlišovat záruku na provedené práce a záruku na vyměněné součástky. Vezměme si pro příklad opravu oné pračky; tříměsíční záruka se vztahuje na bezvadné detekování nedostatku a bezvadné provedení výměny nefunkčního dílu, avšak od výměny starého dílu za nový začíná běžet dvouletá záruční doba, kdy vám podnikatel v roli prodávajícího odpovídá za bezvadnost nového dílu, jehož kupní cena je vám naúčtována jako jedna z položek v konečné faktuře. ✕

Co vše jsem povinen prodávajícímu doložit, aby mi přijal zboží do reklamačního řízení?

Jiří V.

Prodejce má právo po spotřebiteli požadovat doložení koupě výrobku. Druh tohoto dokladu ale není nikde v zákoně specifikován. Ve většině případů se tedy bude jednat o účtenku nebo záruční list, pokud bylo placeno kartou, je možné koupí prokázat i výpisem z účtu. Prodejce nemůže spotřebitele odhýbat tím, že pro přijetí zboží do reklamace je podmínkou např. pouze záruční list. Spotřebitelé občas také řeší problém, že po nich prodejce při reklamaci požaduje originální obal výrobku. Na nic takového nemá nárok. Pokud by si takovou podmínku prodejce stanovil např. ve svém reklamačním řádu, jedná se o ujednání omezující práva kupujícího z odpovědnosti za vady prodané věci, které je podle § 627 odstavce 3 občanského zákoníku neplatné. Originální obaly tedy není nutné po koupi uchovávat.

Přes internet jsem koupil vstupenky na koncert, ale posléze si uvědomil, že budeme na dovolené a lístky by propadly. Umožňuje zákon i v tomto případě do 14 dnů odstoupit od smlouvy?

Petr B.

Situace, ve které se nacházíte, je jednou z výjimek, kdy zákon spotřebiteli nedává právo od smlouvy odstoupit. Doporučujeme se na zrušení smlouvy se společností zajišťující prodej vstupenek dohodnout a v případě neochoty lístky přeprodávat jiným zájemcům.

i

Dodavatelé plynu a energie

V srpnovém vydání časopisu dTest jsme v rámci srovnání cen dodavatelů plynu přinesli i informace o právech spotřebitelů týkající se odstoupení od smlouvy o dodávce elektřiny nebo plynu uzavřené mimo prostory obvyklé k podnikání, tj. i při podomním prodeji, jak jsou zakotveny v § 57 občanského zákoníku. Nově navíc došlo též k novelizaci energetického zákona a spotřebitel má dále u smlouvy na dodávku elektřiny a plynu rozšířené právo od ní odstoupit, pokud byla uzavřena mimo prostory obvyklé k podnikání. Odstoupit je možné písemně bez uvedení důvodu a bez jakékoliv sankce ve lhůtě do 5 dnů před zahájením dodávky elektřiny nebo plynu. Ačkoliv stačí odstoupení před uplynutím této lhůty odeslat, doporučujeme to rozhodně nenechávat na poslední chvíli.

Ve srovnání cen dodavatelů plynu (dTest 8-2012) došlo k chybě u společnosti RWE v distribučním území Pražská plynárenská. Správné hodnoty celkových ročních cen mají být 12 331 Kč při spotřebě 7 MWh/rok, 37 692 Kč při spotřebě 23 MWh/rok a 69 673 Kč při spotřebě 44 MWh/rok. Společnosti RWE a spotřebitelům se omlouváme.

Hledáte informace?

**Přehled vybraných testů
z posledních let.
Výsledky všech testů a další
informace najdete na
www.dtest.cz.**

Auto + doprava

Crash testy	8/11
GPS navigace	2/11
Letní pneumatiky	3/11; 4/12
Zimní pneumatiky	10/11

Děti

Autosedačky	11/11; 6/12
Dětská jízdní kola	3/11
Dětská odrážedla a odrážecí kola	7/10
Dětské melaminové nádoby	3, 4/08
Dětské nočníky	9/08
Dětské postýlky	12/09
Dětské sportovní kočárky	4/09
Chůvičky	7/11
Opalovací přípravky pro děti	6/10

Domov + zahrada

Domácí pekárny	1/09; 9/12
Chladničky	9/09; 6/12
Kávovary	12/10
Kuchyňské kráječe	2/09
Kuchyňské roboty	10/10
Mikrovlnné trouby s grilem	10/11
Myčky nádobí	3/10; 9/11
Napařovací žehličky a parní stanice	4/11
Odstraňovače skvrn	3/09
Parní hroty a trouby	2/12
Prací koule a mýdlové ořechy	1/12
Prací prostředky	12/11
Pračky s předním plněním	5/11; 2/12
Pračky s vrchním plněním	8/09
Příklepové a akumulátorové vrtačky	2/10; 1/12
Přimočaré pily	5/11
Ruční šlehače	4/12
Sekačky benzinové a robotické	4/11
Sekačky elektrické	4/12
Schůdky do domácnosti	4/09
Sklokeramické varné desky	10/09
Sušičky prádla	8/09
Sicí stroje	2/11
Střipače dřeva	12/11
Tablety do myček nádobí	3/08
Úsporné zdroje světla	4/12
Vysavače	9/11; 9/12
Zahradní drtiče	8/11
Zahradní nůžky	9/10

Obraz + zvuk

Baterie a nabíječky	12/10; 1/11
Bezdrátové headsety	8/12
Blu-ray přehrávače	10/11; 9/12
Čtečky elektronických knih	1/11
Digitalizace zvukových nosičů	8/10
Digitální fotoaparáty	1/10
Digitální videokamery	9/10; 6/11
Domácí kino	11/11
DVD přehrávače	2/10
DVD rekordéry	11/09
3D televizory	10/10
Externí pevné disky	9/10
Fotoaparáty s výměnnými objektivy	9/12
Hi-fi soupravy mini a mikro	8/10
GPS navigace	2/12
Kompaktní fotoaparáty	9/11; 5/12
LCD televizory	7/11
Monitory	1/11
MP3 dokovací stanice	1/12
MP3 přehrávače	2/11
Multimediální přehrávače	2/11; 1/12
Ochrana počítače	4/12
Sluchátka	10/11
Smartphony	10/10
Tablety	2/12
Televizory	12/11; 5/12
Tiskárny multifunkční	5/11; 4/12
Videokamery	6/12

Telefony + počítače

Chytré telefony	12/11; 4/12
Mobilní telefony	4/10; 8/11
Mobilní telefony pro seniory	4/10
Navigace pro mobily	8/12
Vodotěsné obaly	4/12

Volný čas + dovolená

Běžkové lyže	1/12
Carvingové lyže	11/10
Cyklistické přilby	5/12
Cyklocomputery	4/10
Digitální pianina	4/12
Chrániče zad	11/10
Lyžařská střediska	1/11
Lyžařské brýle	1/11
Spací pytle	5/11
Sporttestery	4/11
Trekkingová obuv	8/12

Zdraví + kosmetika

Antiperspiranty	8/11
Daylong actinica	7/11
Elektrické holicí strojky	1/10
Holicí strojky a holička	7/12
Krémy na ruce	10/10
Měřiče krevního tlaku	1/11
Opalovací přípravky	6/11; 7/12
Spodní prádlo	5/12

Šampony pro barvené vlasy

Šampony pro regeneraci	6/12
Šampony pro zvlhčení objemu	8/10
Tělová mléka	1/09
Univerzální pleťové krémy	11/10
Ústní vody	7/10
	2/10

Jídlo + pití

Balené vody a pitná voda z kohoutku	10/09
Černý čaj	9/12
Čokolády	12/11; 7/12
Dětská menu ve fastfoodech	10/09
Dětské snídaňové cereálie	11/08
Instantní káva	10/11
Kečupy	9/11
Másla	12/11
Med	5/12
Pstruzi	6/12
Rybí prsty	11/11
Smetany	3/12
Syrová kuřata	2/12
Šlehačky ve spreji	7/11
Tresčí játra	2/11
Tuňák v konzervě	3/11
Umělá sladidla	10/11

Právo + finance

Běžné účty	5/12
Čestovní pojištění	6/12
Dodavatelé el. energie	11/11
Dodavatelé plynu	8/12
Havarijní pojištění	10/11
Hypoteční úvěry	9/12
Hypotéky	2/12
Kupte si levnější plyn	4/11
Neviditelné poplatky	9/11
Otevřené podílové fondy	8/11
Pojištění nemocí a úrazu	2/11; 3/11
Spotřebitelské úvěry	1/12; 4/12
Spořicí účty	6/11
Starobní důchody	4/12
Stavební spoření	12/11
Termínované vklady	7/11
Změna bankovního ústavu	6/10
Životní pojištění	1/11

Předplatte si dTest a ušetříte

Výsledky testů a spousta užitečných informací každý měsíc ve vaší schránce a denně na www.dtest.cz.

**Roční předplatné časopisu dTest
v ČR: 790 Kč**

**Roční předplatné časopisu dTest
v SR: 32,90 EUR**

Cena zahrnuje:

- 12 vydání časopisu
- zdarma roční přístup do databáze více než 9000 výrobků otestovaných od roku 2005
- přístup do online spotřebitelské poradny
- Nyní navíc dárek! S prvním časopisem obdržíte zdarma praktickou brožuru „101 vzorů pro řešení spotřebitelských problémů“ v hodnotě 200 Kč.
- Pro srovnání: V stánkovém prodeji stojí 12 vydání časopisu dTest 948 Kč bez uvedených výhod pro předplatitele.

Jak předplatné objednat?

Nabízíme několik možností:

- elektronicky: vyplněním objednávky na www.dtest.cz / www.dtest.sk
- telefonicky: na čísle 241 404 922
- zasláním SMS na číslo 604 556 874 ve formátu: dtest jméno příjmení ulice číslo poštovní PSČ obec e-mail
- výsledky některých testů a krátkodobé předplatné lze získat přes SMS; informace u jednotlivých testů na www.dtest.cz / www.dtest.sk

5 důvodů, proč si předplatit dTest

1. Peníze vložené do předplatného se vám mohou vrátit už během jediného nákupu. Naše nezávislé testy ukazují, že dražší výrobky nemusí být lepší než levnější konkurence. S dTestem efektivně nakoupíte a ušetříte.

2. Jako předplatitelé získáváte **zdarma přístup do unikátní databáze tisíců testů** na www.dtest.cz.

3. S předplatným dTestu se stanete součástí velké rodiny spotřebitelů, kterou jen tak někdo neoklame. Informujeme o nástrahách trhu a **bojujeme za spotřebitelská práva**.

4. Praktické dárky, které dostávají naši předplatitelé, potěší a **usnadní život**.

5. Pro zachování skutečné nezávislosti nezveřejňujeme žádnou reklamu. **Příjmy z předplatného jsou hlavním zdrojem financování našich testů i ostatních aktivit.**

www.dtest.cz

Nahlédnutí do dTestu 11–2012

Zmrazené rybi filety a filé

Určitě jste se s tím už setkali – málo rybiho masa, zato hodně vody. Kolik pitné vody přidávají výrobci do zmrazených rybích filetů a filé, aby zvýšili jejich váhu a tím své zisky? Otestovali jsme dvadvačet výrobků.

Dětské autosedačky

Velká rodina potřebuje více autosedaček a do některých aut se jednoduše nevejdou. V listopadu přineseme výsledky nejnovějších modelů dětských autosedaček a test rodinných vozů, do nichž jsme zkoušeli umístit tři autosedačky.

Mezizubní péče

Zubní nitě, mezizubní kartáčky a další pomůcky mohou pomoci správné ústní hygieně. Získat spolehlivé informace o tom, jaké prostředky jsou vhodné právě pro vás, je ovšem těžké. Otestovali jsme je pro vás, abyste věděli.

Tablety

Pro mnohé je synonymem tabletu populární iPad. Apple v podstatě definoval, jak má takové zařízení vypadat a co by mělo umět. Konkurence ale nespí a na trhu najdeme i řadu alternativ. Co od nich čekat

a jak obtoji při srovnání, se dozvíte v listopadu.
změna vyhrazena

Testy pro dobré nákupy

Objektivně

Výrobky nakupujeme anonymně v běžné obchodní síti. Výrobci ani prodejci nemohou ovlivnit náš výběr. Testy probíhají v nezávislých laboratořích. Pro hodnocení výrobků používáme objektivní kritéria.

Nezávisle

Náklady na testy a další naši činnost hradíme z předplatného a veřejných zdrojů. Spolupracujeme s největšími evropskými a světovými spotřebitelskými organizacemi.

Bez reklam

Inzerenti ovlivňují nezávislost médií. V našem časopise ani na našich webových stránkách žádnou reklamu nenajdete.